

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 1.50
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nehranjeni
pisane se ne prejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajeva št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bira

Znana stvar je, da je bila pravemu patentiranemu demokratu zadnja desetletja na Slovenskem najljubša beseda »bira«. Če iz-
vzamemo izraza »klerikalce« in »protidržavni
element«, se pač nobena ni vlačila večkrat po
svobodomiselnem časopisju. Označevala je
vse sovraštvo malomeščanskega liberalizma
proti duhovščini in njenemu delu in obenem
vso idejno revščino iz Nemčije prenešenega
frazzina, ki si je domišljal, da bo na materia-
listične instinkte ljudstva preračunano dema-
goško sredstvo vzelo ljudskim prvobornim
potrebni ugled. Ker so bili proti svojemu ljud-
stvu — poznali so le megleno »živiosloven-
stvo«, spremenjeno po vojni in jugoslovanstvo,
— so bili tudi proti zagovornikom ljudskih
prav, kjer je stal v prvih vrstah slovenski
duhovnik. Naj spomnimo na boje našega za-
družništva za osvoboditev iz oderuštva in na
boje za splošno in enako volilno pravico.

Kako naj bi današnji zastavnik te za-
starele miselnosti pozabili na — biro! In res.
Poslanec stolnega mesta Slovenije, bivši mi-
nister dr. Albert Kramar, je rešil v imenu
slovenskih demokratov to važno orodje iz slave-
ne orožarne starega liberalizma pred pozabljen-
jem. Narodna skupščina je imela 6. t. m.
čas poslušati navdušena govora Radiča in
Kramerja o tem priljubljenem predmetu naših
svobodomislecev. Ko se je samostojna
kmetijska stranka ločila začasno od Žerjav-
ve stranke, ni noben trenutek pozabila na
duhovniške plače. »Kmetijski list« in »Dom-
ovina« sta se vedno našla pri pobiranju bira
v sladkem objemu. Sedaj, ko so se končno
veljavno našle sorodne duše v KDK, ni nič
bolj naravnega kot da zastopnik mesta Ljub-
ljane in g. Radič spregovorita o bira. Premalo
je bila opažena v slovenski javnosti ta velika
državniška gesta opozicijske gospode, zato
naj jo podčrtamo, da slovensko ljudstvo ne
pozabi na pečat pravih kranjskih liberalcev.

Ne smemo pa tudi pozabiti hinavščine, ki
se skriva v »človekoljubnosti« predloga KDK.
Dr. Kramar je po »Jutrovem« poročilu izjavil:
»Mi ne zahtevamo ničesar drugega, kakor da
se potem definitivnega zakona regulira vpra-
šanje bira, dotlej pa pobiranje suspendira.«
Dokler torej ne bo zakona, naj duhovnik, ki
je navezan na biro, živi od zraka.

Če bi na tem mestu hoteli ponovno raz-
lagati žalostno gmotno stanje slovenske du-
hovščine, bi morali naštet visoko število onih,
katerih mesečna plača znaša 400 Din, ki si
radi tega ne morejo omisliti najpotrebnejših
stvari, ki si ne morejo nabaviti najnujnejših
knjig in v upravičenim strahom gledajo na
stara leta. Preveč so znane te stvari, da bi
jih ponavljali. Pa pridejo potem demokratje
in zahtevajo, da se vzame vsak vir dohodkov
še tistim, ki imajo biro. In dalje govorjenje
o odkupu bira! Znano je, da je danes najslabše
preskrbljeno za duhovščino tam, kjer so pred
vojno nahujskani po svobodomiselnih izvršili
odkup bira. Tako govorjenje se pač samo do-
volj obsoja. Celo najbolj pravovernih sloven-
skih demokratov nimamo za take kaline, da
bi sedali na limanice kakor sta govora Ra-
dičev in Kramarjev in pa hinavsko ter dema-
goško pisanje »Jutra« in »Kmetijskega lista«.

Časi se izpreminjajo in z njimi razmere.
Kjer je bira zastarela, neurejena, je ne bo
nikče zagovarjal. Toda prej hočemo nove ure-
ditve. Danes bi jo že lahko imeli, ko bi SDS,
ki danes hinavsko zavija oči, ne nastopala
proti naši avtonomistični misli. Imeli bi jo
že lahko, ko bi ta gospoda v sedmih letih
svoje vladanja to kdaj res hotela. Porablja-
mo pa to priliko, da ponovno povemo: Mi se
ne strašimo svobode in želimo čim večjo av-
tonomijo Cerkev. Pustite n. pr. na Slovenskem
gozdove verskega zaklada Cerkev, kako velik
del gmotnega vprašanja duhovščine bo s tem
rešen brez ozira na to, da bi se dohodki teh
gozdov v tem slučaju znatno zvišali. Žalibog
ne bomo tega slišali, zastoj bomo čakali od
strani današnjih demagogov pozitivnih pred-
logov o avtonomiji Cerkev. In žal predobro
vemo, da bi vsak poskus dati Cerkev več svo-
bode, naletel na satansko nasprotstvo. Vse
preizkušene metode denunciranja bi prišle v
polni meri do veljave. Saj vemo, kolikokrat
je že bila slovenska duhovščina denuncirana
kot protidržavna in protinarodna. Pamflet o
klerikalizmu, ki so ga tihotapsko pošiljali slo-
venski demokratje v Belgrad in debata o bira
spadata skupaj in sta najboljše ogledalo naše
SDS.

Pripricani smo, da se bodo tudi v naši
državi razmere uredile in da bo svobodomi-
selstvo s svojo gonjo doživelo polom, zato smo
pa tudi trdno verjeti, da pride doba, ko se

Za pravice slov. železničarjev

**Govor narodnega poslanca Fr. Žebota -- Nedopustna pro-
tekcija uradnikov, ki so pristaši SDS -- Zadovoljni železničarji
glavni predpogoj za dober promet**

k Belgrad, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Na
snočni seji je pozno ponoči govoril k prora-
čunu prometnega ministrstva poslanec Jugo-
slovanskega kluba g. Franjo Žebot. V svo-
jem govoru je izvajal: Sem član vladne veči-
ne, vendar smatram za svojo dolžnost, da se
pri razpravi o proračunu prometnega mini-
strstva oglašim k besedi, da navedem dobre,
pa tudi slabe strani samega proračuna, ka-
kor tudi prometne politike, ki se danes vodi
v naši državi. Govoriti hočem v interesu stva-
ri same. Mislim, da nam prav nič ne pomaga,
ako samo gradimo stolpne in stolpne kilome-
trov novih železniških prog, če pa pri vsem
tem vidimo, da je politika naše države v
mnogem oziru taka, da z njo ne moremo biti
popolnoma zadovoljni. Smatram potrebno po-
udariti, da posebno personalna politika pro-
metnega ministrstva ni taka, da bi mogli biti
mi, čeravno smo v vladni večini, z njo popol-
noma zadovoljni. Ako hočete imeti v tej državi
dobre prometne razmere, je po mojem mne-
nju absolutno potrebno, da imamo poleg do-
brega voznega parka in prog predvsem tudi
zadovoljno osebje. Toda, gospod minister in
glavni ravnatelj, ki sta navzoča, mi bosta mo-
rala pritrditi, da je gotovo 90 odstotkov pro-
metnega osebja nezadovoljnega. Naglasiti mo-
ram tudi, da je osebje nezadovoljno ne radi
politike sedanjega ministra, temveč radi si-
stema, ki tudi obstaja že dolgo vrsto let.

Biti hočem kratek, vendar pa moram po-
udarjati vse največje stvari, predvsem na-
predovanje osebja, kakor se danes prakticira,
posebno pa pri nas v Sloveniji. Pri napre-
dovanju osebja vidimo, da se dogajajo slučaj-
velikega strankarstva. Mogoče, da g. minister
in g. glavni ravnatelj niti ne vesta za vse, kar
se dogaja. Toda mi narodni poslanci moramo
igrati vlogo posredovalcev med vlado in žele-
zničarji in moramo, žal, videti in tudi vidi-
mo skrivnosti, ki se dogajajo pri posameznih
ravnateljstvih. Odkrito moram povedati, da se
pri ljubljanskem ravnateljstvu v tem oziru
mnogo greši. G. minister, pri ljubljanskem
ravnateljstvu imate nekaj uradnikov, posebno
višjih, ki se ne sramujejo iti ob času volitev
na čelu demonstrantov po celem mestu in jih
voditi proti aktivnemu ministru in ministru
na razpoložanju. Drugi dan pa objavljajo v
glasilu SDS zasmehovalne članke proti mini-
strom in vodilnim osebom stranke, ki so v
vladi. Tukaj je, g. minister, Vaša depolitiza-
cija. V tem oziru se lahko navede sto in sto
slučajev. Ugotavljam samo to, da smo zahte-
vali, da se dotični uradniki strogo kaznujejo.
Toda do danes se v tem oziru ni ničesar ukre-
nilo. Orjunaši in pristaši SDS med uradni-
štvom izvršujejo razdiralno delo naprej. Tu se
vidi, kako se postopa neenako glede kaznova-
nja krivcev. Če se kak strojevodja, ki je dva
do tri dni neprestano v službi na progi, pre-
greši samo v malenkostni stvari, se takoj naj-
strožje kaznuje ali celo odpusti, onemu urad-
niku pa, ki je pristaš SDS, se dovoli storiti,
kar se mu poljubi. Vidite, to ni pravičnost, to
ni objektivnost. Žal mi je, da vse intervencije

in upravičene pritožbe nas poslancev pri mi-
nistru ne najdejo primerne odziva, kar bi
bilo v nujnem interesu stvari in neobhodno
potrebno, ako hočete naš promet res depoli-
tizirati.

O priliki zadnjega napredovanja v ljub-
ljanskem ravnateljstvu se je glavnemu ravnat-
eljstvu predložila cela vrsta uradnikov v na-
predovanje. Toda zopet je igrala glavno vlo-
go politika, katere posledica je bila ta, da so
se ravno pristaši ali prijatelji vladnih strank
in uradniki nižjih kategorij in skupin izpustili
z liste napredovanj, dočim so bili nekateri
najhujši pretepači in Orjunaši, ki niso imeli
kvalifikacije, postali deležni napredovanja. Na
razplogo imam sicer obilo konkretnih podat-
kov, vendar se jih danes nočem poslužiti.
Uporabil jih bom o prvi priliki.

Glede sistema in prakse pri odmerjanju
kazni je že moj predgovornik marsikaj ome-
nil. V tem oziru naj povem še to, da se po-
sebnost ljubljanskega ravnateljstva odli-
kuje v tem, da se vedno in vedno ter za vsako
malenkost odredijo stroge kazni. Tu vidimo
dvojno mero. Ministru mogoče vse to ni zna-
no. Toda mi poslanci dobivamo dan na dan
upravičene pritožbe, da se uradniki in usluž-
beni pri ljubljanskem ravnateljstvu, ki so
pristaši SDS, lahko kot Orjunaši pretepaajo in
pijančujejo, ker vedo, da bodo ostali brez vsa-
ke kazni, dočim se pristaši drugih strank, če
se pregrešijo v najmanjši stvari, brez milosti
kaznujejo, mnogi celo odpuste iz službe.

V Mariboru so težavne in kritične raz-
mere. Na kolodvoru se je uvedla 24 urna služ-
ba. Po zakonu o zaščiti delavcev je 24 urna
služba prepovedana. Na to dejstvo sem opo-
ziral ministra in glavnega ravnatelja v vpra-
šanjih in vlogah. Vse skupaj dosedaj ni nič po-
magalo. Zato bi ministra še enkrat prosil, naj
napravi red. V mariborskem okrožju je nam-
reč še sedaj uvedena 24 urna služba za na-
vadne delavce.

V novem finančnem zakonu vidimo veliko
in nevarno stvar. Predlaga se, da se odvzame
eksekutivnim osebom na progi 20 odstotkov
doklad. Čudim se, kako je mogel minister, ki
vedno naglašava v svojih nastopih, da ljubi in
spoštuje svoje osebje in da bo vedno gledal,
da bo železniško osebje zadovoljno s svojim
stanjem, to dopustiti.

Nočem se dalje spuščati v podrobnosti,
ker mi je predvsem na tem, da se naglasi že
zgoraj navedeno dejstvo, da ne pomaga gra-
diti tisoče in tisoče kilometrov prog, ako bodo
med osebjem nezadovoljniji, ki niso nezado-
voljni po svoji krivdi, ampak po krivdi siste-
ma, ki ga ni uvedel sedanjí minister in se-
danji glavni ravnatelj, ampak, ki je obstojal že
pred njim, že od prvega početka. Zato mini-
stra in glavnega ravnatelja posebno prosim,
da se posebno zavzameta za naše pritožbe gle-
de osebja. Z dobrim osebjem bomo imeli do-
ber promet, ker upam, da se bo to zgodilo,
hočem glasovati za predlog. (Odobranje in
ploskanje na desnici.)

Proračunska debata gladko teče

k Belgrad, 9. marca. (Tel. Slov.) Proračun-
ska debata kljub obstrukciji opozicije, ki vsak
dan dopoldne in popoldne izpolni s svojimi pred-
logi, vendar dobro napreduje. Ker se vršijo no-
ve seje, se lahko sprejmeta vsak dan dve minist-
rstvi. Opozicija seveda kritizira, da se na ta način
preganja proračun, kakor konj z bičem. Ta oči-
tek opozicije in KDK je seveda brez vsake po-
dlage, ker ima KDK, če bi prisostvovala prora-
čunski debati, dovolj prilike, da izrazi svoje mne-
nje in želje pred najmerodajnejšim forum. Snoči
se je končala razprava o proračunu poštne mini-
strstva. Jutri pride na dnevni red agrarna re-
forma in socialna politika. V nedeljo seje ne bo,
v ponedeljek pride na dnevni red zunanje mini-
strstvo, nato pa trgovina. S tem bi bila razprava

bc vprašanje duhovniških plač in bira, če bo
o njej treba takrat govoriti, res definitivno
uredilo. Prav dobro pa vemo, da takrat slo-
venski svobodomisleci z radičevci vred ne
bodo sodelovali, ampak metali polena pod
noge, ker njim ni za urejeno državo, sploh ne
za konstruktivno delo, ker znajo ribariti le v
kalnem.

nujnost predloga in je bila nujnost predloga
sprejeta.

Na popoldanski seji je prišel v razpravo
drugi predlog opozicije in sicer predlog zemljo-
radnika Tupanjanina in Nastasa Petroviča o li-
kvidaciji kmetijskih dolgov. K predlogu je govo-
ril samo dr. Tupanjanin, ki je obrazložil težavno
stanje kmetijstva, ki zahteva, da se vprašanje
kmetijskih dolgov likvidira. Interpelantom je od-
govoril kmetijski minister Stanković in izjavil:
»Gg. Tupanjanin in Nastas Petrovič sta že
enkrat vložila dva predloga o zadolževanju kme-
tov. Pozneje je sličen predlog vložil tudi posl.
Predavec. Vlada je na stališču, da noben teh
predlogov ni bil zadovoljiv, zato so bili odklo-
njeni. Vlada sama je pripravila predlog o tej
stvari in ga bo v najkrajšem času predložila
narodni skupščini. (Ploskanje pri večini.) Radi
tega ne morem sprejeti nujnosti.« Večina je od-
klonila nujnost.

Skupščina je prešla na razpravo o prora-
čunu kmetijskega ministrstva.

Dr. Korošec ureja občinsko samoupravo v Voivodini

k Belgrad, 9. marca. (Tel. Slov.) Dopoldne
je imel notranji minister dr. Anton Korošec kon-
ferenco z voivodinskimi radikali in demokrati o
ureditvi občinskih vprašanj v Voivodini. Toza-
devna konferenca se bo prihodnje nedeljo nada-
ljevala.

Dr. Korošec uživa splošno zaupanje

»Samouprava«, glavno glasilo narodne ra-
dikalne stranke, na uvodnem mestu ostro kri-
tizira zadnje izbruhe Pribičevića in Radiča v
narodni skupščini. Podrobno analizira znače-
je, zgodovino in ravnanje teh dveh vodij opo-
zicije in označuje njuno delo kot skrajno škod-
ljivo za naše politično življenje, za narod in
državo.

Posebej se list bavi z napadi Pribičevića
na dr. Korošca in ugotavlja, da dr. Korošec ni
niti v najostrejših političnih bojih zapustil tal
zakona, miru, dostojnosti in spravljivosti, da
pa je nasprotno g. Pribičević storil ravno v
tem oziru najbolj grobe napake. V tem član-
ku pravi list o dr. Korošcu:

»Niti z enim svojim pokretom ta politik
ni dal povoda obema šefoma kmelsko demo-
kratske koalicije, da ga obsujeta s tem, kar
je pri njih najgrše in najnedostojnejše in ven-
dar se je drugi šef osmelil, da ga je napadel
z vso drzovitostjo.

Abstrahiramo gotove politične poglede
gospoda Korošca, s katerimi druge politične
stranke lahko tudi ne soglašajo, toda samo
dejstvo, da sta se dve najresnejši politični
stranki zedinili v tem, da naj prevzame g. dr.
Korošec ministrstvo notranjih del, je dokaz
zaupanja, ki ga imata ti dve stranki v njegovo
osebno poštenost in sposobnost.

G. Korošec je res v toku minulih devet
let politične borbe zastopal gotove ideje, proti
katerim smo se mi morali boriti. Toda on se
je vedno ponašal kot resen in umerjen poli-
tik.«

Marinkovič-Stresemann

v Zeneva, 9. marca. (Tel. Slov.) Jugoslovan-
ski zunanji minister dr. Marinkovič bo imel jutri
razgovor z dr. Stresemannom ter bo v nadalj-
njem poteku uvedenih razgovorov po svojem do-
pustu, katerega hoče preživeti v vili Rot nad
krajem Bex v dolini Rodana, obiskal Berlin. Dr.
Stresemann bo v ostalem, tudi če bo jutri kon-
čano zasedanje Sveta Društva narodov, ostal še
do ponedeljka v Zenevi, da se pouči o bodočih
razpravah za razorožitev.

Iz mariborskega obč. sveta

Maribor, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Za da-
nes zvečer ob 18.30 so bili sklicani odseki
mestnega občinskega sveta, da se konstituirajo.
Na predlog dr. Leskovarja so se odseki
konstituirali takole: 1. odsek: načelnik dr.
Leskovar, namestnik dr. Strmšek, 2. odsek:
nač. dr. Strmšek, nam. Jože Stabej, 3. odsek:
nač. Jože Stabej, nam. Rudolf Tumpej, 4. od-
sek: nač. dr. Jerovšek, nam. dr. Lipold (se
je konstituiral še prej), 5. odsek: nač. Robavs
Karl, nam. Murko Vid. — K predlogu je iz-
javil v imenu socialistične opozicije občinski
svetnik Grčar, da opozicija ne more ukreniti
proti predlogu ničesar, na kar je bil ta pred-
log soglasno sprejet. S tem se je začelo redno
delo občinskega sveta po odsekih. Večino ob-
činskega sveta tvorijo vse skupine razen soci-
jalistov.

Okenški imenovan za Tokio

v Varšava, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Dose-
danji poljski poslanik v Belgradu Okenški je
bil imenovan za poslanika v Tokiju.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrsta 1:30 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglas 3 ali 5 lin. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Prodajalka
dobro izurjena v manu-
fakturni stroki, želi spre-
meniti mesto. Gre tudi na
deželo v meš. trgovino. -
Cenj. ponudbe na upravo
»Slovenca« pod št. 1949.

Proste službe

V službo se sprejme
trgovski pomočnik
rojen l. 1908. ali 1909.,
galanterijske, modne ali
mešane stroke. Ponudbe
na poštni predal št. 85
Ljubljana, z zahtevno pla-
če in navedbo doseda-
njega službovanja.

Zastopnike in potnike
v vseh večjih kraji Slo-
venije — išče za vsako-
vrstna zavarovanja

Herceg - Bosna
splošno zav. dr., podruž-
nica Ljubljana, Šelenbur-
gova ulica št. 7.

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo.
strokovno in najcenejše
potom

Slovenia transport

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Vnajem

500 Din
dobi, kdor mi preskrbi
kmetijski event. umetni
MLIN v najem; najemni-
no plačam za pol leta na-
prej. - Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1962.

V najem oddam

enonadstr. hišo

z vsemi gospodarskimi
poslopji in vrtom za dali-
šo dobo v Suhadolah.
Lastnik: Anton Zarnik,
Moste št. 21, pošta Ko-
menda pri Kamniku. 1952

V manjšem toda promet-
nem kraju na štajersko-
hrvatski meji se dajo v
najem počeni s l. ma-
jem 1928 veliki

trgovski prostori

s celim trgovskim inven-
tarjem, dalje stanovanje
2 sob s kuhinjo in pri-
tiklinami. Poleg trgov-
skih prostorov se naha-
ja še ena velika soba,
ki je primerna event. za
gostilno. Ponudbe naj se
pošiljajo na upravo Slo-
venca pod šifro »Dober
posel« 1989.

Posestva

trgovska hiša

velik lokal, 5 sob, velike
kleti, pri cerkvi in po-
staji za 85.000 Din; po-
treba samo 30.000 Din.
Breznik, Celje, Dolgo-
polje 1. 1934

Majhno posestvo

3 orale, hiša zidana, z
opeko krita, s 5 prostori,
za 20.800 Din takoj pro-
dam. - V. Fleisch, Zbe-
lovo pri Poljčanah, Slov.

Gostilno z mesarijo
brivnico in čevljarnico -
pri farni cerkvi, blizu
Maribora, prodaja za 250
tisoč Din Zagorski, Mari-
bor, Tatenbahova ul. 19.

Kdo kupi?

»Ford« avto
popolnoma nov, se pro-
da po izredno nizki cen.
Lastnik ga je zadel v lo-
teriji. - Za informacije
je vprašati pri ravnatelstvu
»Martinišča«, Mur. Sobota

Tovorni avto

Bianchi, 1½ tonski, 30
HP, v najboljšem stanju,
radi selitve ugodno na-
prodaj - event. tudi na
obroke proti sigurni ga-
ranciji. - Ogled in po-
jasnila v garaži ZUZEK,
Ljubljana, Kolodv. ulica.

Nasa obrt

Oves in koruzo

kupite na cenah pri tržni
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 2
Velikotrgovna zbirna

EKSPLOZIVNI

MOTORJI

ter posamezni deli: Bati,
batne osi, batni obroči,
cilindri, razplinjaci i. t. d.
»Jugomot«, Tržaška c. 4.

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite
najceneje direktno v naj-
večji vrvarni Jugoslavije
Mehanična vrvarna Šin-
kovec, Grosuplje. Kom-
isijska založba Palma, Celje,
Cankarjeva 7, Maribor,
Koroška 8. 1503

NAJBOLJŠI

KOKSI

Cebin Wolfova 1/2

Opeka.

Po najmodernejšem siste-
mu preurejena opekarna
Brata ŠTUHEC, Ormož,
nudi za sezono prvovrst.
strojno zidno opeko, za-
režno strešno opeko in
bobovec po nizki cen.

Kdo prodaja?

Vsakovrstno

zlato kupite

po najvišjih cenah.
ČERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Kupim

8 metrov dolgo, 4—6 cm
močno transmisijsko vre-
teno iz jekla (Stahlwelle)
z visečimi ležišči (ev. 2
komada) z jermenico ter
4 KS elektr. motorjem z
navedbo sistema. Prij. po-
nudbe na M. Klammer,
Dolenjavas pri Cerknici,
via Rakek. 1872

Iščem manjši dynamo

in en dynamo do 12 KW
za malo električno cen-
tralo v Dalmaciji. - Ing.
Kostjejev - Mažuraničev
trg 29, Zagreb. 1988

Poravnajte naročnino!

Cenj. čitateljem se priporoča naslednje tvrdke:

Ivan Križnar

krovec
Ljubljana, Hrenova ul. 9

IVAN JAVORNIK

mesar
Ljubljana, Domobranske c.
Stojnica poleg žrnjskega mostu

Blaž Jančar

pleskar
Ljubljana, Brez

Deželna lekarna

pri Mar. Pomaga
Mr. oh. M. Leustek
Ljubljana, Resljeva cesta

K. Pečenko

trgovina vseh vrst nanja
in devljarskih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra c. 32

PRISTOL & BRICELJ

črkoslikar, Ljubljana
Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 39
Tel. 2908 Ustan. 190

Franc Ocvirk

mesar
Ljubljana, Poljanska cesta 53
(Solski dvored)

Franc Fujan

krovec
Ljubljana, Galjeva c. 9
pri dolnji kolodvoru

Elektroinstalacije za tuč

in pogon, prodaja in pre-
vijanje elektromotorjev,
mehanična delavnica
Elektropodjetje, Ljubljana VII.
Jernejeva c. 5, telef. 3252

Zastopnike

za prodajo ratne štete iščemo. Dajemo visoko provizijo
ter fiksne plače.

Oziramo se le na resne ter inteligentne reflektante.

Ponudbe nasloviti na firmo

M. S. Serdarušić, Beograd

AKO RABITE TISKOVINE

ILUSTRACIJE, KATALOGE ALI
PROSPEKTE I. T. D., TODA SE
NE MORETE ODLOČITI, V KAK-
ŠNI TEHNIKI NAJ SE IZDELAJO,

BLAGOVOLITE SE OBRNITI

VEDNO NA NAŠE PODJETJE. - V
VSEH TEH VPRAŠANJH VAM JE
DRAGE VOLJE NA RAZPOLAGO

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA LJUBLJANA

UMETNIŠKI GRAFIČNI ZAVOD,
V KATEREM SO ZASTOPANE VSE
MODERNE GRAFIČNE PANOG
VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠU-
JEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO
PO ZMERNIH CENAH. — PRORA-
ČUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO

OFFSET-TISK • KAMENOTISK
KNJIGOTISK • UMETNIŠKI TISK
ČRKOLIVNICA • K. J. GOVEZNICA

ZA VELIKONOČNO DOBO

priporoča

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

CERKVENIM ZBOROM:

Adamič K.: 12 velikonočnih pesmi za mešani zbor.
Part. 16 Din, gl. po 6 Din.
Faist dr. Ant.: Deset cerkvenih pesmi za meš. zbor
Part. 20 Din, gl. po 4 Din.
Foerster Ant.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor
Part. 12 Din.
Foerster Ant.: Te Deum, op. 18 za mešani zbor.
Part. 4 Din, gl. po — 50 Din.
Grum Ant.: Asperges me et vidi aquam za meš. zb.
16 Din.
Hladnik Ig.: Regina coeli, op. 49 za mešani zbor.
5 Din.
Hladnik Ig.: Asperges me et vidi aquam za meš. zb.
5 Din.
Hribar p. Ang.: Postni in velikonočni napevi za me-
šani zbor. Part. 30 Din, gl. po 10 Din.
Kimovec dr. Fr.: Rihar renatus za mešani zbor.
Part. 24 Din, gl. po 8 Din.
Sattner p. Hugolin: »Te Deum« za mešani zbor.
Part. 6 Din, gl. po 1 Din.
Sicherl Jos.-Premrl St.: 15 velikonočnih pesmi za
mešani zbor. (Riharjevi, Cvekovi, Vavkovi
Gerbičevi in drugi napevi.) Part. 30 Din.

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andréé

Broširan Din 60—, vezan Din 76—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Prodaja se premogovnik v vzhodni Srbiji

z blizu 5000 kalorijami, dobro preiskan. — Kupci
naj se obrnejo v Beograd, poštanski predal 369.

Slovensko- srbohrvatski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar.

V platno vezan Din 70—.

Srbohrvatsko- slovenski slovar.

Sestavil dr. Albin Vilhar.

V platno vezan Din 60—.

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani.

Dne 11. marca t. l. se bo oddalo na javni
dražbi ob 11. uri dopoldne v župnišču

tesanje lesa

za popravo župne cerkve v Starem trgu
ob Kolpi. - Množina tesanega lesa znaša
okoli 38 m³. Stavbeni odbor.

Sir H. Rider Haggard:

80

Kleopatra, egiptovska kraljica

Ladja se je potopila z vsemi možmi, ki so bili na
njej. V istem viharju pa se je potopila tudi ona oboro-
žena galeja, ki jo je bila Kleopatra poslala iskat sirij-
skega trgovca. Tako so izginiti vsi sledovi za menoj
in kraljica je bila trdno prepričana, da sem bil mrtev.

Valovi so me gnali proti obrežju. Veter je tulil
in slani valovi so mi udarjali v obraz, nad menoj pa
so vreščale morske ptice. Vzlic tolikemu viharju me
ni bilo strah, pač pa me je navdal silen pogum; v
tej veliki nevarnosti mi je bilo, kakor da je v meni
iznova oživela ljubezen do življenja. Plaval sem na
svojem lesu dalje; sedaj so me valovi zagnali visoko
pod nižajoče se oblake, sedaj zopet v globoke doline
morja; naпослед se je pred menoj prikazalo kleče-
vito predgorje; videl sem, kako so se valovi silovito
zaganjali ob skalovje in sem v tulenju vetra slišal
njegovo mrko bobnenje in ječanje skal, ki so jih vode
odtrgale od obrežja. Naenkrat sem se znašel vrh gre-
bena mogočnega vala, pod katerim je petdeset ko-
molcev globoko šumela površina penečih se voda. Nad
menoj je bilo črno nebo. Prišel je konec! Sila vode mi
je iztrgala les, teža vrečice zlata in premočenega obla-
čila me je vlekla v globine in ljuto se boreč sem se
pogreznil.

Za trenutek se je razlila zelena svetloba po vodah,
nato me pa je objela tema in v temi so se mi prika-
zale slike preteklosti. Sliko za sliko — ves dolgi prizor
svojega življenja sem videl pred seboj. V ušesih mi je
donelo petje slavca, šumenje poletnega morja, in sledil
mu je zvonki zmagovestni smeh Kleopatre, mehko,
večno mehkejši, in pogreznil sem se v spanje.

Iznova se mi je vrnilo življenje in z njim čut
smrtne bolesti in skeleče bolečine. Odprl sem oči in

zagledal prijazne obraze nad seboj in spoznal, da sem
se nahajal v sobi zidane hiše.

»Kako sem prišel semkaj?« sem vprašal s slabim
glasom.

»Morski bog Pozejdon te je prinesel, tujec,« mi je
odgovoril surov glas v barbarski grščini. »Našli smo
te daleč na obali, kamor te je vrglo morje kot mrtvega
delfina, in prinesli smo te v našo hišo; mi smo namreč
ribiči. In vse kaže, da boš moral nekaj časa tukaj
ležati, ker so ti valovi zlomili levo nogo.«

Skušal sem premakniti nogo, a je nisem mogel.
Bilo je res; kost mi je bila zlomljena pod kolenom.

»Kdo si in kako ti je ime?« je vprašal ribič z
razmršeno brado.

»Popotnik sem iz Egipta; naša ladja se je potopila
v silnem viharju; ime pa mi je Olimp,« sem odgovoril;
ti ljudje so namreč rekli gori, ki smo jo bili zagledali,
Olimp in jaz sem si tjavendan nadel to ime. In od-
slej sem živel pod imenom Olimp.

Skoraj pol leta sem ostal pri teh preprostih ribi-
čih in jim plačal za vso skrb in trud, ki so ga imeli
z menoj, z zlatom, ki sem ga bil oteel. Dolgo je namreč
trajalo, da so se mi kosti zopet zrastle, in ko se je to
zgodilo, sem bil precej podoben pohabljenecu. Jaz, ki
sem bil prej velik in močan, sem sedaj šepal, ker je
bila ena noga dokaj krajša od druge. Ko sem popol-
noma okreval, sem ostal pri njih in postal ribič. Sam
nisem vedel, kam naj bi se obrnil ali kaj bi delal, in
tako sem sklenil, da postanem kmet in ribič in tako
preživim ostale dni svojega življenja. Ti ljudje so do-
bro ravnali z menoj, dasi so se me močno bali in me-
nili, da sem čarovnik, ki me je morje prineslo k njim.
Moja tuga mi je namreč vtisnila take poteze na obrazu,
da so se ti ljudje zbalili onega, kar je pokrivala po-
kojnost mojega obraza.

Tako sem dalj časa ostal pri njih, kar se me je
neko noč, ko sem ležal v svoji sobi in skušal zaspati,

lotil silen nemir in mogočno hrepenenje, da bi zopet
gledal obliče Sihorja. Ne morem pa reči, ali je to hre-
penenje izviralo od bogov ali se mi je porodilo v srcu.
Bilo je pa tako veliko, da sem se naposled še pred
zoro vzdignil s svoje slamnate postelje, si oblekel ri-
biška oblačila in se skrivaj poslovil od dobrih ljudi,
ker nisem želel, da bi jim odgovarjal na vprašanja.
Na čedno mizo sem položil nekoliko zlatov, vzal lonec
moke in jo natresel v obliki črk po tleh. Napisal pa
sem:

»To vam daruje Egiptčan Olimp, ki se vrača v
morje.«

Nato sem odšel in sem tretji dan dospel do ve-
likega mesta Salamis, ki tudi leži ob morju. Tukaj
sem se nastanil v ribškem predmestju in sem čez
nekoliko časa našel ladjo, ki je bila namenjena v Alek-
sandrijo. Vdijal sem se pri njenem kapitanu kot
mornar in sem čez pet dni dospel v zopno mi mesto
Aleksandrijo ter videl njegove zlate kupole, ki so se
lesketale na solncu.

Tukaj seveda nisem mogel ostati. Zavoljo tega
sem se zopet vdijal kot mornar, plačal z delom za
prevoz, in odpeljali smo se po Nilu navzgor. Iz govor-
jenja mornarjev sem izvedel, da se je bila Kleopatra
vrnila v Aleksandrijo, kamor je prišel tudi Antonij,
s katerim je živel v kraljevskem velikolepju v palači
na Lohiquesu. Mornarji so imeli že neko pesem o tem,
katero so prepevali, ko so veslali. Slišal sem tudi, da
se je ladja, na kateri se je bil vozil sirijski trgovec,
potopila z vsem moštvom, in hkratu bajko, da je zve-
zdoznanec kraljice, Harmakis, zletel s strehe njene
hiše v Tarzu naravnost v nebesa. Mornarji so se mi
čudili, ker sem sedel in garal, vendar nisem hotel
peti njihove pesmi o ljubavih Kleopatre. Zavoljo tega
so se me začeli bati in godrnjati zoper mene. Tedaj
sem se zavedal, da sem bil proklet, od ljudi prognan
človek — človek, katerega živa duša ni mogla rada
imeti.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 28 zvezkov:
A. Sheehan, Nollag. Povesi Irskih deklet, 24 Din, vez. 32 Din. — 24 zvezek: A. Marj,
Hanka. Ljubljano-srbska povesi, 22 Din, vez. 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hri cesarja
Montezuma, 32 Din, vez. 42 Din. — Storžek in njegovo bučasto življenje, 14 Din,
vez. 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otoci solca, 24 Din, vez. 32 Din.

† Superior Valentin Eržen C. M.

V Radečah pri Zidanem mostu je včeraj ob eni popoldne v tamkajšnji naselbini misijonarjev odšel k Bogu po svoje plačilo njega zvesti služabnik superior Valentin Eržen. V 77. letu starosti je še prav do zadnjega vneto vršil svoje dolžnosti kot spovednik usmiljenih sester. Lahemu prehlajenju se je pridružila pljučnica, ki mu je po par dneh vdanega trpljenja prerezala nit življenja.

Rajni gospod superior je bil rojen 23. oktobra 1851 v župniji Selca na Gorenjskem. V mašnika je bil posvečen 26. julija 1879. Po dovršenih študijah je deloval kot kaplan v Škofji Loki, Polhovem gradu, Radovljici, pri Sv. Petru v Ljubljani, nato kot spiritual pri uršulinkah in slednjič kot podvodja duhovskega semenišča v Ljubljani. 9. septembra 1900 je vstopil v noviciat tedanje avstro-ogrske province misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega v Gradu, odkoder je po dokončanem noviciatu prišel 1902 kot superior v misijonsko hišo k Sv. Jožefu pri Celju. 1908 je bil prestavljen v Ljubljano, kjer je kot superior, vnet pridigar, spovednik in ljudski misijonar deloval do 1926, ko je bil poslan v novootvoren postojanko misijonarjev v Radečah kot spovednik usmiljenih sester. Le malo časa je dal Bog vnetemu delavcu v svojem vinogradu uživati dni mirnejšega življenja — nepričakovano ga je poklical k sebi po nebeško plačilo. Pogreb bo v ponedeljek ob 10 v Radečah.

Pokojnega je odlikoval kremenit značaj in borba za načelnost v javnem in zasebnem življenju. Kot tak je bil zvest in neustrašen pristaš Mahniča in njegovega Rimskega Katolika. Tudi pozneje, ko se je kot ljudski misijonar odtegnil javnemu življenju, je skrbno

zasledoval delo in boje naših poslancev za ljudski blagor ter jih podpiral s svojimi molitvami, h čemer je pogosto pozival tudi svoje sobrate.

Naj mu bo Bog plačnik za njegova številna dobra dela!

Velika nesreča v Mengšu

Včeraj dopoldne je prišel 32 letnj Franc Burja, doma iz Nevelj pri Kamniku, hlapec pri g. Vinku Habjanu, restavraterju v Domžalah, v Votavčev kamnolom v Mengšu s parom konj po pesek. Med delom se je odtrgala cela plast kamenja, ki je popolnoma zasula in v hipu ubila oba konja ter prebila voz. France Burja je po vsem telesu, posebno pa na glavi težko poškodovan. Ima prebito lobanjo in pretresene možgane. Prvo pomoč je prejel v hiralnici v Mengšu, nato so ga z rešilnim avtom prepeljali v Ljubljano v bolnišnico. Na kraju nesreče so se ves dan zbirale množice ljudi iz bližnjih in daljnih krajev, tako iz Vodic in celo iz Domžal, ter gledale, kako so reševali konje in voz. Konje so izvlekli — seveda mrtve — šele okoli štirih popoldne izpod kamenja.

Stanje ponesrečenega Burje je zelo nevarno.

Nesreča radi nesreče

Dne 7. marca se je na gozdni progi tvrdke Gregerson pri Zepču v Bosni smrtno ponesrečil neki delavec. Drugi dan se je podala na lice mesta preiskovalna komisija, v kateri so bili okrajni glavar, zdravnik, sodnik in sodni pisar Jurčič. Peljali so se z avtomobilom. Ko so privozili tik pred most čez Bistrico, je dobil avtomobil defekt, zavozil pod most in se prevrnil. Pisar Jurčič je padel iz avtomobila in ostal na mestu mrtve. Ostali člani komisije so k sreči le lahko poškodovani.

Radio v Vatikanu.

V Vatikanu imajo že delj časa radio. Na sliki vidimo male vatičanske cerkvene pevce pred mikrofonom.

Klemenčičeva afeta

Revirni nadzornik g. Zajdela, ki je zadnje dni vršil preiskave po raznih krajih Slovenije kot v Kočevju, Radovljici, Lescah, Bledu in drugod, se je vrnil v Ljubljano. O uspehih svoje preiskave nam je mogel dati včeraj, z ozirom na to, da bo preiskovalno sodišče sedaj zaslišalo številne pričel, le delna pojasnila. Preiskava je ugotovila, da Klemenčič nima nobenih komplicov in je kvečjemu mogoče, da je imel kakega pomagača, ki mu je povedal — lahko tudi nehote — kdaj bo v poštnem ambulančnem vozu dovolj denarja. Ni izključeno tudi, da je za te informacije izvedel v svoji gostilni, kamor je zahajalo precej potnikov. Preiskava se je v njegovi zadevi raztegnila tudi preko mej Slovenije, zlasti pa v Zagreb, kjer so ugotovili v prometu več pogrešanih bankovcev. Ugotovitve policije so tako vsestranske in so z njimi podani, zlasti v zvezi s prejšnjimi podatki, tako neovrgljivi dokazi, da so razne diskusije, ki se sedaj vrše v Ljubljani in po deželi, če je Klemenčič res poštni ropar, popolnoma neumestne. To potrjujejo številni momenti in direktni indiciji, ki jih je policija zbrala pred in tudi po Klemenčičevi aretaciji.

Najzanimivejših dejstev iz dokazilnega materiala policija v interesu nadaljnjega poteka preiskave noče izdati javnosti, ker so takega značaja, da bi se mogle številnim pričam sugerirati nepravilne izjave in jih spraviti iz ravnotežja. Tudi bi bilo marsikomu skrajno neljubo, če bi se njegovo ime omenjalo v javnosti s Klemenčičem hkrati. Z ozirom na obširen material, ki se mora in ki se bo obdelal s skrajno doslednostjo, bo preiskava trajala več mesecev. Policija ugotavlja še vedno nove momente, ki govorijo proti Klemenčiču. Klemenčič sam dejanje sicer zanika, priznava pa nekatere za preiskavo važne okolnosti. Ravno te okolnosti ga bodo tudi prisilile, da bo priznal dejanje samo. Najbolj govorijo proti njemu razna corpora delicti, ki so zelo zanesljive pričel. Razen Klemenčiča samega ni bil z njim v zvezi nihče aretiran.

Dokument narodne zavednosti iz l. 1872.

Pod rajno Avstrijo so Nemci in nemškutarji najrajši kazali na Ptuj in okolico, kako da je ponemčena in da tamkaj sploh ni več pravili Slovencev. Kako globoko je bila ukoreninjena slovenska zavest v srcih priprostih kmetijskih duš, naj nam priča dobesedno citirani dokument iz arhiva, ki se glasi tako-le:

»Na dopis, ki ga je sv. Roka Gomajnsko predstojništvo pod brojem 2714 od Ptujkega gospoda okrajnega glavarja Trauttfetera 22. julia 1872 prejelo, bi takole odgovoriti blo:

Slavno okrajno Poglavarstvo na Ptuiji: Pred vsem drugim narpervič prosimo, naj nam vse kaj nam želi na znanje dati in zapovedat v slovenskem jeziku piše, ker smo mi štajerski Slovenci, in tudi naš gomajnski predstojnik nemški ne zastopi, in mi nismo kos vaše nemške dopise razumeti, in povoljno izpeljati.

Kaj se tiče prve točke, pregledavanja umerlih, je to doslej pri nas g. Bukalič izvršaval, mrtvačke bukve se pa vodijo, kakor drugod, tako tudi pri nas farni uredniji, od kod se tudi mrtvaški listi na zahtevanje izdajejo. Ali bo za naprej to drugači, prosimo bolj dotankega pojasnila, ker mi vašega dopisa ne zastopimo.

Na točko 2. odgovorimo, da pri nas ni arcefov, ne učenih babic, niti žagarja v fari.

3. kaj ta točka zahteva, še bomo gledali pozvedeti.

4. Beseda Cretinen, nam je nerazumljiva, torej prosimo pojasnila.

5. Tudi beseda Findlinge, nam je neznana dežela, torej nas imete za zgovorne.

6. Armen-Institute tudi ne poznamo, bomo pa pri žandarmeriji za nje poprašali.

7. Taubstumme, se tudi niše v našoj srenji ne piše.

8. allgemeine Impfung še tudi nismo videli, bomo pa že na njega pazili.

Prosimo toraj slavno Okrajno predstojništvo na Ptuiji nar nas nikakor z nerazumljivimi dopisi ne marita, da moramo z njimi od Poncija do Pilata hoditi, in še vendar ne vejmo, kaj da se od nas zahteva.

Srensko predstojništvo sv. Roka, leto in den

Ime in pridavek predstojnika in pisatelja

Opomba: Gre za občino Sv. Rok čisto pri Ptuiju.

Največja akropola sveta

Profesor Ugolini, šef arheološke ekspedicije v Albaniji, je podal včeraj v »Collegium Romanum« zanimivo poročilo o svojih izkopninah v Albaniji. Tu je prišel na sled ne samo rimskim vpadom, ampak tudi ilirskim, ki so v predzgodovinski dobi prebivali v tej deželi. Tudi, da so mesto Pekini, katero so našli v bližini albanske vasi istega imena, ustanovili že feničanski trgovci. V bližini tega mesta se je raziskovalcem posrečilo izkopati največjo Akropolo na svetu, ki je sedemkrat večja od atenske. Zgradili so jo Grki ali pa Egipčani in njeno starost cenijo na 3000 let. Našli so tudi razvaline ogromnega templja, mestnih zidov in številne ostanke iz ilirske dobe. Albanska vlada je dovolila, da so Italijani odnesli velik del izkopnin v Rim — da bodo dobili žito in puške v zameno.

Koliko je vreden lep nos

Pri avtomobilni nesreči na Dunaju si je neko ljubko dekle poškodovalo nos, ki se je sicer zacelil, vendar je poškodba zapustila sled. Vsled tega so njeni izgledi za možitev nekoliko manjši. Ker lastnik avtomobila ni hotel dati odškodnine, ga je dekle tožilo za 10.000 šilingov. Sodišče ji je prisodilo 5000 šilingov. To se ji je zdelo premalo, pa se je pritožila na višjem mestu, ki ji je prisodilo samo 2000 šilingov.

z 10% popusta

Koliko prebivalcev ima Palestina

V Palestini živi 103.000 beduinov, 633.000 muslimanov, 147.398 Židov in 75.576 kristjanov. Letno naraste prebivalstvo za približno 20.000 oseb. Židov je v »židovske državi razmeroma malo, če se pomisli, da jih živi samo v Newyoriku krog 2 milijona. Te dni so se izkazali: morilec ukrajinskega generala Petljure, Schwarzbartu, ki je bil pred pariško poroto oproščen, ki je hotel vse te spise shraniti v židovskem narodnem muzeju, so prihod v Palestino enostavno prepovedali.

Zaklet hotel

Na Poznanskem v Poljski je hotel, kjer se kopači žaloigra nad žaloigro. Nekako pred tremi leti je bil umorjen lastnik hotela, po imenu Königsmark. Žena je bila odsotna, medtem je pa mož podlegel zločinu. Po enem letu se je vdova poročila z lastnikom bližnje restavracije, po imenu Marekom. Po enem letu zakona je Marek, ki je bil znan kot kot nasilen človek, ustrelil v hotelu nekega živinskega prekupčevalca, ki si je bil tam najel sobo. Pred sodiščem se je zagovarjal s silobranom in bil vsled pomanjkanja nasprotnih dokazov oproščen. Tu pa se je poostрил prepri v družini in Marek je sedaj ustrelil svojo ženo, nato pa pognal še sebi kroglo v glavo. Oblast je hotel zapečatila in najbrže ne bo dobil nihče več koncesije.

K volitvam na Poljskem.

Slika nam predstavlja hišo nekega voditelja opozicije, ki je bila vsa prepleljena z lepaki vladnih strank. Ko so dijaki poskušali, da odstranijo vladne lepake, je prišlo do boja s policijo. Nato je policijski stražnik stražil lepake, ni pa mogel zabraniti lastniku hiše, da ne bi nalepil na svoja okna lepake opozicije s pozivom: Volivci! Volite listo št. 24.

P. Zavališin:

Rodbinska sreča

Tajnik Ivanovskega sovjeta je vedno bolj zamišljen gledal nosečo ženo, ki mu je za bičala:

— Pusti te misli, misramnež! Moj otrok ne bo za sramoto. Nočem, da bi ostal brez krsta kakor sčene in maček. —

— Mar bo boljše, če ga bodo vtaknili v vodo? —

— Molči, bedak! Brezbožnik hoče biti, a nima nič razen slame v glavi! —

Tajnik Šerstakov je stokal in molčal. — Zakaj imajo zdaj ženske politične pravice? — je mislil. — Kaj je bilo tega sovjetski vladi? Pred revolucijo bi se jaz že drugače pomenil z babnico, pa še besedice ne bi zinila. Zdaj pa ne vem, kaj bo. Čemu sem se bahal v sovjetu: »Vse se bo brez popa opravilo.« Zdaj imam. Vse je pripravljeno za »oktobrine«: darila, svečana seja, govori. Da se ne bi rodil ta otrok! Rajše bi bil brez dece, kakor da imam tako proletarsko nezavedno ženo. —

V soboto zvečer so nujno poklicali vaško babico k Šerstakovu in se je lotila dela. Pol ure pozneje se je cemeril na peči nov državljani v lesenem koritu. Srečnega očeta ni bilo doma, imel je sejo. Čim se je mati zavedla, je poklicala sestro:

— Janjuša, pojdi hitro k batjuški. Naj pride po sveti maši k nam. Denar je tu... pod glavo. Pazite, da mož ne bo zvedel. Med svetlo mašo imajo vedno brezbožne seje, hvala Bogu.

— Kaj bi se bali, — je zamrmrala babica, — mar nismo gospodarji doma? Krstili ga bomo, pa kuncel!

Šerstakov je prišel domov, videl sina in takoj odhitel v sovjet. Tam je z najlepšo pisavo izpolnil rojstni list. Žena je bila videti utrujena, vse ji je bilo prav. Prosila je samo, naj babica nese otroka v sovjet.

Šerstakov je hodil kakor vinjen. Postrežkinja v sovjetu je šepetala vsakemu članu:

— Čestitajte mu! Se je že rodil. Pa kaj mu podarite. Zvečer bo komunistični krst, brez popa. Se v mestu bodo o nas govorili, da smo napredni. —

Zvečer se je otvorila seja. Ljudje so se gnetli v sovjet. Babico z novorojenim so posadili poleg predsednika. Zraven je sijal srečni oče z masleno glavo in krivo prečko.

— Tovariši! — se je dvignil predsednik — danes imamo kot prvo točko prihod v svet otroka državljana Šerstakova. Besedo ima zastopnik komunistov, tovariš Štor.

— Tovariši! — je vzdihnil Štor, kakor da so mu cigani ukradli konja, — ne bom mnogo beseden. A moram...

Štor je dolgo dvigal v nebesa svečanost in je končno sunil s prstom proti novorojenčku: — Ta državljani, ki se ga ne bo upala dotakniti umazana popova roka, naj bo nova zarja pod našim vodstvom!

— Plenice! — je zasikal predsednik, — čuješ, starka, plenice stran!

Babica je v naglici pograbila z zobmi rob odeje in jo pričela odvijati.

— Podelim v imenu komunistične stranke temu državljanu proletarsko častno ime — je drdral navdušeno Štor.

Toda nenadoma so vsi zastokali. Babica je dvignila golo telesce. Na vratu se je bliščal nov križec na sinjem traku. Dvignil se je ropot. Govornik je obstal na polovici besede.

— Kaj godrnjate, — je jezno zakričala babica.

— Krščen je! — se je razlegel odgovor.

— No pa kaj! Ali vam je žal, da vas nismo vprašali? Ni vam prav, da nismo dali pogubiti nedolžne duše?

Oče novorojenega otroka se je dvignil, grdo zaklel in se nenadoma krčevito zjokal, kakor da bi bil sam brezpomočen otrok...

(Komunistična »Pravda«, Moskva.)

Ali razsodišče - ali večer spor

Končno je v Ženevi prišlo do zaključka -- Madjarska sprejela razsodišče -- Romunija se mu protivi

Scialoja ostal sam

Italijanski delegat Scialoja je potem zahteval, da se razprava nadaljuje v tajni seji. Chamberlain se je temu odločno uprl in izjavil, da p. laga važnost na to, da vsi delegati Sveta javno zavzamejo stališče k njegovega predlogu. Tudi Briand je izjavil, da ne vidi nobenih pomislekov proti javni razpravi. Ni prav, da se mali vedno žrtvujejo velikim, nali pa iz svoje šibkosti tudi ne smejo napravljati tirajstva in n. o. računati z realnostmi. Briand se vesel Chamberlainovega predloga, ki daje možnost, da se načelo razsodišča brani neskačeno. V interesu Društva narodov apelira na člana Romunijo in Madjarsko, da tudi sprejmeta sklep Sveta, če bo soglasen. Tudi ostali člani Sveta so se soglasno izjavili za Chamberlainov predlog. Dr. Stresemann je izjavil, da nikakor ne pomeni bankrot za Društvo narodov, da se zadeva pet let ni mogla urediti, pomenio bi pa bankrot, če bi Društvo narodov sploh ne moglo najti nobene rešitve. Predsednik Urrutia je ugotovil soglasnost Sveta, glasovanje pa je odgodil na popoldne.

Titulescu se trdovratno upira

Popoldne je izjavil Titulescu, da more sprejeti predlog samo tedaj, če se obema nevtralnima sodbodnikoma, ki se imata na novo imenovati, kot smernica da resolucija Sveta od septembra 1927, drugače da mora po precizni instrukciji svoje vlade dopoldanski sklep odkloniti. Grof Apponyi se je v imenu madjarske vlade brezpogojno izjavil za sprejem sklepa in dostavil, da pomeni zaključeni sprejem Titulescu v resnici odklonitev. Smatra za mogoče, da se čl. ma nevtralnima sodbodnikoma dajo na razpolago dosedanje razprave Sveta v informacijo, izjavlja pa Titulescujo čisto odkrito, da bi bilo pač pravilneje, da se jima ne stavijo nobeni posebni pogoji, ki jih tudi drugi člani niso stavili. Zavaruje se proti mnenju Titulescu, da bi se septemberska resolucija spravila v nasprotje z današnjim sklepom Sveta. Apirilal je precej razburjen in s posebnim poudarjanjem soglasnosti sklepa na Titulescu, romunsko vlado in na romunski narod, da naj si dobro premislijo, ali bi ne bilo bolje, da se v interesu obeh narodov, kojih odnošaji so vsled te mučne zadeve zastrupljeni, ter v interesu vse Evrope in miru sprejme današnji sklep Sveta. Titulescu tudi s tem energičnim apelom ni bilo mogoče pregovoriti. Izjavil je, da bi s pošiljanjem razpravnih zapisnikov Sveta ne bilo nič storjenega. Gre za pogoje, pod katerimi imajo razsodniki razsoditi. Situacija, da ne more sprejeti odločitve Sveta, gotovo ni prijetna, toda pogum, s katerim se je Apponyi septembra upiral odločitvi Sveta, krepi danes tudi njegov pogum. Potem je Briand prigovarjal Romuniji, da ne gre, da bi se razsodnikom nalagali posebni pogoji in da bi bili tako rekoč obvezani na resolucijo Sveta. Sploh bi ne bilo mogoče nati uglednih mož, ki bi si te dali dopasti. Po sebi je umevno, da med današnjim sklepom Sveta in med septemberskim naziranjem ni nasprotstva. Briand noče verjeti, da je romunska vlada že vnaprej s svojo instrukcijo odklonila današnji sklep Sveta. Prepričan je, če Titulescu svojo vlado še enkrat pozove k premisleku in položaj pojasni po svoji vednosti, da bi potem vlada ne odklonila sklepa. Dr. Stresemann je izjavil, da mora pojasniti neko nesporazumljenje. Titulescu je vedno govoril o neki soglasno sprejeti resoluciji Sveta, zato mora Stresemann opozoriti na to, da je bila septemberska resolucija sprejeta soglasno le kot baza za sporazum med obema vladama. Učinkovanje odklonitve po Romuniji se danes še ne da presoditi, zdi se pa, da so člani Sveta mnenja, da bo romunska vlada svoj sklep spremenila. Če se to ne zgodi, bi prišla v poštev možnost, da bi Svet na predlog Madjarske od sebe nadomestil manjkajočega romunskega razsodnika v mešanem razsodišču, ki bi kljub romunski odklonitvi začelo razpravo.

Diplomati živahno debatirajo

Z ozirom na vedno ponavljajoče se poskuse Titulescu, da na kak način spravi v da-

našjo resolucijo načela septemberske resolucije, ki se mu zdijo za Romunijo ugodnejše, se je na seji Sveta razvila živahna razprava o končani redakciji Chamberlainovega predloga. Po možnosti hočejo iti Titulescu na roko, da mu olajšajo v smislu njegovih instrukcij sprejem Chamberlainovega predloga. Občinstvo je to malo diplomatsko vojno poslalo mirno in z velikim interesom. Med drugim se je videlo, kako je dr. Stresemann odklonil neko predloženo formulacijo in se živahno razgovarjal s Titulescu, ki je od njega oddaljen dva sedeža. Končno se javna razprava ni mogla vršiti dalje in predsednik Urrutia se je ob 17.30 odločil, odgoditi sejo, da da Svetu možnost, da se zedini za tako besedilo, ki bi zadovoljilo tudi Romunijo. Po naporni privatni razpravi, ki je trajala poludruro uro glede raznih poskusov, da se reši to vprašanje, so se člani Sveta razen Romunije in Madjarske ob osmih zvečer zedinili za sledečo resolucijo:

Končno so se le zedinili

Svet Društva narodov je vpoštevajoč, da je najboljša metoda za rešitev spornega vprašanja prijateljska razprava med obema strankama, njima to metodo priporočal meseca septembra 1927, v kateri je navedel tri načela, ki po njegovem mnenju morejo služiti kot pravična podlaga za to razpravo. Svet pa ugotavlja, da taka prijateljska razprava med strankama ni bila mogoča, in soglasno predlaga strankama, smatrajoč slej kot prej svoje priporočilo od septembra 1927 za koristno in ne da izpremeni svojega mnenja, ki ga je označil v svojem poročilu o teh razpravah, sledeče priporočilo. Tu sledi potem današnji Chamberlainov predlog, ki gre za to, da se mešanemu madjarsko-romunskemu razsodišču pridasta dva nevtralna razsodnika, da se romunska vlada obveže da zopet imenuje romunskega razsodnika in da se vse tožbe madjarskih optantov predložijo tako razširjenemu razsodišču. Razen tega je Svet pozval obe stranki, da do junija sporočita Svetu mnenje svojih vlad o tem priporočilu, ter stavil za dave zopet na dnevni red junjskega zasedanja. Ta sklep ima namen posredovanja med popolnoma različnim stališčem romunske vlade, ki sploh noče priznati nobenega razsodišča v tej zadevi, in madjarske vlade, ki brezpogojno vztraja pri tem, da o stvari odloči sodišče ali razsodišče.

Preiskava bo na brže v Monoštru

v Ženeva, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Komite trojice za madjarsko afero bo jutri dopoldne Svetu predložil svoje poročilo, če bo do tedaj dobil pojasnila in dokumente, ki jih je zahteval iz Budimpešte. Dosedaj se iz predloženih dokumentov ni mogel točno ugotoviti niti pošiljatelj niti naslovnik pošiljatelj strojne, kar je glavno vprašanje vse zadeve. Če se to vprašanje do jutri ne bo moglo pojasniti, bo Svet najbrže smatral za neobhodno potrebno, da se izvrši preiskava na licu mesta.

Turčija vstopi v društvo narodov

v Paris, 9. marca. (Tel. »Slov.«) »Petit Parisien« poroča iz Ženeve, da je poljski zunanji minister Zaleski sporočil Svetu Društva narodov, da se je poljska vlada že tri mesece pogajala z angorsko vlado o vstopu Turčije v Društvo narodov. Razni člani Sveta so že dali svoje pritrililo za pristop. Zaleski je predlagal, da se Turčija uvede predvsem k delu v pripravljajni razorožitveni komisiji.

Prazna kombinacija

v Paris, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Glasom nekega praškega poročila v »Chicago Tribune« je Češkoslovaška baje pripravljena, odstopiti Madjarski ozemlje, ki ga je dobila po trianonski mirovni pogodbi, pod pogojem, da se sklene carinska unija med obema državama. List naglašja, da bi sprejem te ponudbe avtomatično pomenil konec male antante. (Tendence ameriškega lista je očitna. Op. ur.)

turških vprašanjih, posebno o grškem prebivalstvu v Carigradu in o bivših grških posestvih v Turčiji v smislu smernic v zadnji grški noti.

Romunski spor.

v Ženeva, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Na današnji dopoldanski seji Sveta Društva narodov je Chamberlain kot poročevalec v madjarsko-romunskem optantskem sporu predlagal kompromis, da naj Društvo narodov imenuje osebe iz bivših nevtralnih dežel, da se pritegnejo k madjarskemu mešanemu razsodišču, v katero naj romunska vlada tudi zopet imenuje osebe iz bivših nevtralnih dežel, da se pritegnejo k madjarskemu mešanemu razsodišču, v katero naj romunska vlada tudi zopet imenuje svojega narodnega razsodnika. To tako razširjeno razsodišče naj potem odloči o zadevnih tožbah madjarskih optantov.

Novi načrti vlade za povzdigo kmetijstva

Minister za kmetijstvo je v razpravi o svojem proračunu izjavil:

Trdi se, da je proračun kmetijskega ministrstva mnogo manjši, kakor lansko leto. To ni res. Nasprotno, proračun kmetijskega ministrstva je to leto večji kot lani. Če se trdi, da je manjši, potem so številke mehanično vzporejene: letos 198, lani 275 milijonov. Pri tem se pa ne pomisli na to, da je tehnična sestava proračuna letos povsem druga. Če se oziramo na to in vzamemo postavke, ki spadajo v ta proračun, pa so iz tehničnih razlogov na drugem mestu, se vidi, da znaša proračun kmetijskega ministrstva 302.355.952 Din. Veliko zlo je, da v naši državi še nimamo organiziranega kmetijskega kredita. Vlada je že pred tremi leti pričela z urejevanjem tega vprašanja. Bil je sprejet

zakon o kmetijskem kreditu,

ki se pa še do danes ni popolnoma izvedel. Ko sem prevzel kmetijsko ministrstvo, sem takoj razpisal konkurz za ravnatelja kmetijskih kreditov. Ravnatelj je bil tudi sprejet. Ko pa je prišel organizirati zavod, so se pojavile težave iz zakona samega, ki so preprečile, da se ni moglo pričeti z dejansko razdelitvijo kreditov. Zato sem pripravil predlog, ki je v zvezi s tem, kar sem odgovoril Tujanjaninu. Predlog vsebuje spremembe zakona o kmetijskem kreditu. Spremembe se tičejo: 1. da se hitreje omogoči organiziranje zadrug kmetijskega kredita, 2. da ravnateljstvo začne z razdeljevanjem kmetijskega kredita, 3. da se sredstva za kmetijski kredit povečajo, 4. da se omogoči, da se prične z razdelitvijo kmetijskih kreditov s pomočjo kmetijskih zadrug in zvez. (Ploskanje.)

Po mojem mnenju pa vprašanje kmetijskih kreditov s tem, da organiziramo ustanovo kmetijskega kredita, še ni rešeno. Ne smemo ostati samo pri zakonu o kmetijskem kreditu, ki omogoča samo s pomočjo zadrug, da pride naš kmetijski stan do kredita, temveč se mora

ustanoviti kmetijska banka,

ki bo dajala posojila posameznim kmetiskim gospodarjem. Pri tem seveda naletimo na težave, ker niso kmetiska posestva v naši dr-

žavi povsod urejena. V nekaterih krajih ni katastrov. Na izdelavi katastrov pa se dela. Kadar bodo gotovi, se bo lahko pričelo z urejevanjem tega vprašanja.

Za intenzivno in umno obdelovanje zemlje je potrebna še cela vrsta drugih ukrepov. Predvsem moramo skrbeti za

napredek kmetijskega pouka.

V naši državi imamo 22 nižjih in 3 srednje kmetijske šole. Rezultati teh šol niso zadovoljivi. Posebno radi tega ne, ker je učencev komaj 600 do 700. Pri nas imamo okrog dva milijona velikih, malih in srednjih posestnikov. Idealno bi bilo, če bi bil na vsakem posestvu po en umen kmetovalec. Iz teh šol pa ne moremo dobiti toliko umnih kmetovalcev. Radi tega moramo najti drug način za pospeševanje kmetijskega pouka, in sicer naj bi se kmetijski pouk uvedel v ljudsko šolo. (Ploskanje.)

Baš sedaj stojimo pred tem, da stopi na svetlo zakon o ljudskih šolah. Prizadevati se moramo, da se uvede obvezen pouk o kmetijstvu na ljudskih šolah. Tudi učiteljska se morajo v tem smislu urediti.

Nadalje je minister govoril o ukrepih, ki jih namerava vlada podvzeti za napredek kmetijstva. Iz zunanjega posojila, ki se bo v kratkem uresničilo, je namenjenih

za kmetijsko ministrstvo 1.500.000.000 Din.

Ta vsota se bo porabila za investicijska dela, melioracije in regulacije rek, za preskrbo pitne vode. V naši državi imamo 150.000 ha neplodne zemlje, to je skoraj površina cele Vojvodine. Takih zemljišč je zlasti mnogo v krajih, ki jih nazivamo pasivne. Mnogo jih je tudi v Dalmaciji, Hrvatski in Črni gori, Sloveniji, Srbiji, največ pa seveda v Hrvatski in Slavoniji.

Po govoru kmetijskega ministra so govorili Voja Lazić (zemljoradnik), Škerović (DS), Čeda Kokanović (zemljoradnik). Nato se je vršilo glasovanje. Vlada večina je proračun sprejela. Nato je predsednik zaključil sejo in sklical prihodnjo za jutri. Na dnevni red pridejo ministrstva za gozdarstvo, za socialno politiko in za agrarno reformo.

Slovenci v Italiji

»Mussolini, pritisi vijak tudi na Primorskem!«

Primorskim fašistovskim krogom je očitno najbolj ugajalo tisto mesto Mussolinijevega govora, kjer duce napoveduje odpust iz službe še preostalih nemških državnih uslužbencev na Južnem Tirolskem in uničenje vseh nemških listov. Po mnenju primorskih fašistov je Mussolini odgovoril tudi jugoslovanski javnosti, ki se je poslavlila na stran Avstrije radi položaja jugoslovanskih manjšin v Italiji. »S svojim slovitiim govorom je Mussolini položil usodo drugorodnih skupin v novih pokrajinah v roke njihovih zaščitnikov onkraj meje,« izjavja tržaški »Piccolo«. In ker Mussolini drži besedo, je s tem manjšinski vprašanje spravljeno z evropskega pozornišča: Jugoslovanska javnost bo prisiljena molčati, sicer bo natišji glas odjeknil na Primorskem; Mussolini bo pritisnil vijak. Židovsko glasilo gre celo tako daleč, da trdi, da je Mussolini pri svoji grožnji upošteval čustva slovenske manjšine. — »Slovensko ljudstvo, ki se je odpovedalo svoji narodnosti, je fašizmu hvaležno, da ga je rešil izpod jarma slovenskih glavarjev in zahteva samo to, da ga liberalni advokati in duhovniki političniki pustijo na miru.« Nato dokazuje »Piccolo«, kako se Slovincem dobro godi, a si takoj pomena iz zadrege s pripombo: »Mnogo dejstev bi lahko navedli v dokaz te trditve, pa se ne izplača!« — »Če je fašistovska vlada odstranila kakega slovenskega duhovnika, je to storila, ker ga je zasačila pri agitaciji proti Italiji, ki ima pravico zahtevati od duhovnikov, da so načistejši državljani ne samo domovine Kristusa kralja, ampak tudi italijanske države.« Med drobtinami, ki jih uživajo Slovinci v Italiji, naštevja »Piccolo« naslednje: V Gorici imajo svojega škofa, Slovincem je prost vstop v vse italijanske ustanove, tako v fašistovsko stranko (!), v armado in vse državne službe (!); Slovinci so nameščeni še v industrijskih podjetjih, med njimi so celo nekateri jugoslovanski državljani, ki so na vodilnih mestih. »Ali ni torej sveto opozorilo, da bo odslej postopanje napram nam. manjšinam tako kakor bodo hoteli krogi onstran meje?« — »Treba je nehati s sugestivnim ocarovanjem, ki prihaja iz inozemstva in moti mirno zavest tretjega, ki hoče samo spoštovati italijanska čustva, zakone in navade. Če pa do tega ne bo mogoče priti, naj Mussolini, kakor je obljubil, pritisne vijak tudi v teh naših pokrajinah, kjer je Italija do danes dovolj pokazala svojo kulturo.«

Prioblični smo izveleč »Piccolovih« izjavljanj ne za to, da bi nam rabili v polemične svrhe, ampak, da si bo naša javnost lahko ustvarila vsaj medlo sliko o sodobnem tržaškem žurnalizmu in o ljudeh, ki odločno vplivajo na politiko napram Slovanom v Italiji. Vemo sicer, da Zid v kupčiji ne pozna skrupulov, kljub temu pa nismo pričakovali, da bo senator Mayer v zameno za drobtinico, ki naj pade z diktatorjeve mizice, ponudil gorke kri iz telesa našega naroda v Primorju, če je še iz njega sploh mogoče iztisniti kako kapljico. Ker gre žalibog le za umazano kupčijo, lahko povemo še senatorju Mayerju, da slabo služi koristim Trsta.

Proti goriskemu nadškofu. Tržaški »Piccolo« je pričel zopet z gonjo proti goriskemu nadškofu dr. Sedeitu. Ta list namreč v zavitih besedah vprašuje, kako je še mogoče, da Italija tolerira škofa, ki je izdal pastirske liste o prehodnem značaju italijanske okupacije tostran Soče. Ali ni značilno, da se prav židje zagajajo v katoliške škole.

Nerazumljiv ukrep reškega škofa. Mons. Sain, reški škof je izdal na vse duhovnike svoje škofije okoliščino, v kateri jih pozivlja, da opustijo vsako delovanje pri gospodarskih organizacijah. Okoliščina je vzbudila veliko vznemirjenje med duhovščino in tudi med prebivalstvom, ki je kmalu o njej zvedelo. Če bo škof vztrajal pri svoji prepovedi, je obsojena večina zadružnih organizacij, ki jih duhovniki požrtvovalno in brezplačno vodijo, na smrt. Tudi drugi koraki mons. Saina (izključitev Slovanov iz stolnega kapitla itd.) kažejo, da se je visoki pastir pod pritiskom gotovih krogov precej oddaljil od smernic Vatikana. V interesu cerkve je, da čimprej umakne omenjeni ukrep.

Fašistovski pritisk v cerkvi. Fašisti so od župnika v Skednju pri Trstu zahtevali, da mora biti slovena služba božja ob 10 italijanska. Na grožnjo fašistov je tržaški škof v to privolil. Slovenska služba božja bo eno uro poprej. Ker je Italijanov v Skednju malo in še ti ne hodijo v cerkev, so učitelji šolskim otrokom zabijali, da morajo iti vsi k italijanski maši, sicer bi bila cerkev prazna.

Parlamentarna konferenca ČSR in SHS bo zborovala v Dubrovniku

k Beograd, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila seja naše parlamentarne komisije za okrepitev prijateljskih odnosajev z ČSR. Seji je predsedoval Čeda Mihajlovič. Navzoč je bil tudi predsednik češkoslovaške parlamentarne komisije dr. Uhlir. Na splošno začetudenje se je seje udeležil tudi Stjepan Radić s svojimi. Prišel je kot spokornik. Izjavil je, da hoče tudi opozicija sodelovati v komisiji in sprejeti tudi referate. Referati so se razdelili takole:

Trgovinske pogodbe: dr. Behmen in Kramer, izvoz vina in živino: Bajlić in Račan, eksponiranje češkoslovaškega kapitala: Pavle Radić in Seferov, borze dela: Zebot in Kramer, izvozne in uvozne družbe: Dukanae in Janković, veterinarska konvencija: Predavec in Strein, železnice in plovba: Zebot in Košutić, Donava in Sava: Daka Popović in Pavle Radić, turiztika: Stjepan Radić in Strein, upravne in carinske formalnosti, vizumi: Pavle Radić, šolstvo: Škerović in Vilder, trgovske šole, akademije, strokovne in industrijske šole: Bajlić in Predavec, umetnost: Parežanin, upravni ukrepi: Radivojević. Na željo češkoslovaške delegacije se bo vršila skupna konferenca obeh komisij v drugi polovici meseca maja v Dubrovniku.

Cerkveno odklovanje.

v Dunaj, 9. marca. (Tel. Slov.) Kakor doznava Vaš dopisnik, je knez veliki prior suverene malteškega viteškega reda podelil sekovskemu knezofskofu in vojaškemu vikarju avstrijske vojske dr. Ferdinandu Pavlikovskemu magistralni veliki križ tega reda.

Madjari v ČSR proti Vatikanu

v Praga, 9. marca. (Tel. Slov.) V izvršilnem odboru madjarske kriščansko-socialne stranke na Češkoslovaškem je izjavil poslanec Szüllö, da se mora proti modusu vivendi, ki je bil sklenjen med Češkoslovaško in Vatikanom, bojevati tako dolgo, dokler ne doseže ustanovitve madjarske škofije z madjarskim škofom.

Nemirov v Aziji ni prelakho vzeti.

v London, 9. marca. (Tel. Slov.) »Daily Telegraph« izjavlja v nekem poročilu, da se nemiri v Prednji Aziji ne smejo smatrati prelakho, ker ima Ibn Saud načrt ustanoviti arabsko cesarstvo. V okolici Kovejta je med angleškimi četami in Vahabiti prišlo do boja predstra. Trdi se, da je prišlo do sovraštosti tudi v Transjordaniji. Vahabiti so zasedli nekatere obmejne kraje ter prekinili karavansko cesto med Jeruzalemom in Damaskom.

DANES USMRTITEV DVEH KOMITAŠEV

v Atene, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Dva bolgarska komitaša Nanov in Kouleli, ki ju je vojno sodišče radi nameravanega atentata na jugoslovansko poslanštvo in druga javna poslopja v Solunu obsodilo na smrt in katerih prošnja za pomiloščenje je bila odklonjena, bosta v soboto usmrčena.

Poslanik Boško Jeftić dospel na Dunaj

v Dunaj, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Novi jugoslovanski poslanik Boško Jeftić, ki je bil doslej v Tirani, je danes s svojo soprogom dospel na Dunaj in prevzel vodstvo jugoslovanskega poslanstva.

Pride do znosnosti med Grčijo in Turčijo?

v Atene, 9. marca. (Tel. »Slov.«) Novi grški poslanik Papas pojde v Agoro z naročilom, da bo vodil pogajanja o nerešenih grško-

Iznic Karel Rauscher in bo pokopan danes ob 5 popoldne. — Umrl je 76 letni svetilničar državnih železnic Franc Zlorniger, kojega pogreb bo danes ob 4 popoldne. — Na Lajterbergu je umrla v starosti 39 let lastnica vinotoča Antonija Tomažič, ki je bila pokopana v petek.

□ Dva dogodka ob Dravi. Na Ruški cesti je rokodelska šola. Med odmorom so se zbrali fantje iz te šole ob Dravi in začeli prižigati z užgalicami suho travo. To nevarno počelje je zapazil starejši mož in posvaril neprevidno mladino. Fantalini so navalili na svaritelja s kamenjem in ga ranili občutno na glavi. — Gospodinja je oštela služkinjo, ker ni dobro pazila na otroke. Oster opomin je deklo tako razljutilo, da je tekla iz stanovanja proti Dravi z zatrdilom, da hoče skočiti v valove. Za služkinjo jo je ubrala proti vodi in strahu tudi gospodinja in še več ljudi, ki so preprečili zimsko kopelj v Dravi.

Dopisi

Črnomelj

5. telovadno akademijo priredi tukajšnji Orel v nedeljo, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v Prosveti. Bogat, pester spored kaže, da mladina ljubi svojo organizacijo in resno stremi za napredkom.

Gospodarsko-politični tečaj SLS se vrši 18. in 19. t. m. v Črnomlju v Prosveti. Prične se po tihni maši ob 9. uri. Popoldne bodo trije referati, popoldne tudi trije. Oba dneva bosta nudila mnogo poučnega in zanimivega, zlasti kar se tiče poljedelstva in vinogradništva. Tečaj je namenjen vsem Belokranjcem, ki se ga naj udeležijo v čimvečjem številu. Natančnejši program objavimo prihodnji teden.

Občinske volitve za mesto Črnomelj bodo 25. t. m. Vložene so štiri liste. SLS lista bo imela prvo skrinjico.

Kočevje

Stanovanjsko gibanje. Pretekli teden je sklical g. Al. Kresse kot sosedničen gerenta nekaj shod, kjer naj bi meščani oz. davkoplačevalci povedali g. sosedniku, kakšno stališče naj zavzame pri seji gerentstva, ko se bo zadeva zidanja stanovanjskih hiš na račun občine (ali ena hiša ali več) končnovaljavno rešila. Po raznih govorih, pri katerih so dobili poslušalci vtis, naj se ta zadeva odloži za eno leto, je vstal slovenski govornik in stavil predlog, da naj zborovalci najprej sklenejo, ali se letos zida ali ne zida, potem je šele vprašanje, ali se zida ena hiša (kasarna) ali več eno- ali dvostanovanjskih hiš. Ta predlog je pa povzročil nekako razburjenje, češ da se s tem Nemcem predbaciva, da so sploh zoper zidanje, češar jim pa nihče očitati ni, ampak je bilo tisto razburjenje povzročeno le, ker zborovalci niso docela razumeli izvajanj govornika, kar se kaj lahko zgodi, kadar zborujejo Slovenci in Nemci. Obrazložil pa je stališče Nemcev drug govornik, ki je upravičeno poudarjal, da so Nemci v načelu za zidanje, dovoljeno pa naj bo izraziti bojazen, zvaliti to breme na davkoplačevalce v času, ko je prejšnje občinsko gospodarstvo privedlo občino pod Damoklejev meč, ki vsak čas lahko pade na občino in jo gospodarsko ruinira. Za to besede so mu dali tudi Slovenci prav, posebno še ker je objubil, da bodo z vsem svojim vplivom delali na to, da hišni posestniki, ki so že odpovedali strankam stanovanja, prekličajo odpovedi. Po kratki debati so zborovalci končno sklenili, da naj občina zida štiri hiše, kjer bi imelo prostora osem strank. Vse zborovanje pa je bila prelepa ilustracija prejšnjega občinskega gospodarstva, ki je volilo »Berggassic« 40.000 Din in trgu Kralja Petra 50.000 Din, naj se odteka voda na njem ob kanalu, ki je za ped višji kakor cesta.

Trbovlje

✱ Smrtna kosa. Umrla je v 58. letu starosti grigita Selevšek, soproga Mihaela Selevškega iz Šestrega. Pogreb se vrši danes ob 9. uri popoldne.

• • •

Ljutomer. V nedeljo, dne 18. t. m., priredi podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru v drevnici in sadonosniku osnovne šole tečaj za obrezovanje, ssaženje, sajenje in prepevanje sadnega drevja. Začetek takoj po osmi sv. maši. Na ta tečaj opozarjamo vse člane in prijatelje podružnice, posebno še mladino. Tečaj bo vodil okrajni ekonom g. Vek. Štampar.

Cjubiljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 10. marca ob 15. uri: DIVJA RACA. Dijaška predstava, obenem spominska predstava ob 100letnici rojstva Henrika Ibsana.

Nedelja, 11. marca ob 15. uri pop.: PEPELKA. Mladinska predstava pri izredno znižanih cenah. Ob 20. uri: zvečer: CYRANO DE BERGERAC. Premierski abon.

Ponedeljek, 12. marca: MNOGO HRUPA ZA NIČ. Red C.

Torek, 13. marca: Zaprtlo.

OPERA.

Začetek ob 10.8 zvečer.

Sobota, 10. marca: FIDELIO. Red D.
Nedelja, 11. marca ob 15. uri pop.: ZMAGOVALKA OCEANA. Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Ponedeljek, 12. marca: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Sobota, 10. marca ob 20. uri: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Kuponi.

Nedelja, 11. marca ob 15. uri: TAKRAT V STARIH ČASIH. Kuponi. Globoko znižane cene. Ob 20. uri: PRI TREH MLADENKAH. Kuponi.

Glasba

Operni orkester izdatno pomnožen izvaja v ponedeljek dne 12. t. m. v Unioni orkestralni del Jos. B. Foersterjevih štirih junakov in Vit. Novaka: Treh pesmi. Oboje sta daljši skladbi ki uživata v českem glasbenem svetu velik sloves. Pri nas sta še neznan in se izvajata na ponedeljkovem koncertu prvič!

Koncert gospe Ivanke Negro-Hrastove. V petek, dne 16. t. m. se vrši v Filharmonični dvorani samostojen koncert koncertne pevke g-spe Ivanke Negro-Hrastove, ki je svojčas absolvirala solopetje na šoli Glasbene Matice v Ljubljani ter nato študij

Sport

Vremensko poročilo iz Kranjske gore. Snega je 20 cm, barometer 687 (spremenljivo) južno vreme, toploer jutraj + 3 C°, opoldan + 20 C°. Smuka neugodna, tudi v višjih legah. Ker sneg vidno kopni in imamo trajno južno vreme, se lahko smatra s tem poročilom zimskosportna sezona pri nas za zaključeno.

S. K. Jadran. Jutri ob 14. uri popoldne obvezen trening za vse igralce prvega in rezervnega moštva. Po treningu sestanek v gostilni Pelc, kjer so bo volil kapetan obeh moštvo. V slučaju slabega vremena se vrši samo sestanek v gostilni Pelc ob pol 15. uri. Udeležba strogo obvezna. — Tajnik.

TEKME ZA PRVENSTVO LNP.

Jutri Ilirija : Hermes in Primorje : Slavija.

Na sportnem prostoru S. K. Ilirije odigrajo jutri, v nedeljo ob 14. in 15. uri 40 minut prvi dve letošnji prvenstveni tekmi Ilirija : Hermes ter Primorje : Slavija. Rezervna moštva nastopijo ob 10. uri popoldne, in sicer prva dvojica na prostoru Ilirije, druga na prostoru Primorja. Ker morajo biti pomladne prvenstvene tekme po odredbi JNS v vseh sedmih podvezah zaključene že 18. maja, se vršita vsaj obe popoldanski jutrišnji tekmi ob vsakem vremenu. Le prav posebno slabo vreme bi jih moglo preprečiti.

Ako se vpošteva dobro formo, ki jo je pokazal Hermes v letošnjih pokalnih tekmah, obeta prinesiti njegovo jutrišnje srečanje s podveznim prvakom Ilirijo dober sport, na vsak način pa odprto in zelo napeto igro. Ilirija postavi za svoj prvi nastop sledeči team: Miklavčič — Verovšek, Pleš — Volkar, Dekleva, Lado — Zupančič I, Šiška, Zupančič IV, Oman, Doberlet.

Primorje nastopi proti Slaviji z dosti sigurnejšimi šansami. Mlada Slavija bo pač sposobna, nuditi svoji črno-belim nasprotnikom trd odpor, ako bi pa bila sposobna ogroziti zmago Primorja, bi pa značilo to veliko presenečenje.

Rezervi Ilirije kot Primorja gresta v prvo letošnje borbo za točke kot sigurna favorita.

BODOČNOST OLIMPIJSKIH IGER.

Mnenje, kako bo z olimpijskimi igrami v bodočnosti, je kaj različno. Nekaj jih je, ki jim nič dobrega ne obetajo, drugi zopet veliko pričakujejo od njih. Poglejmo, kaj govori o igrah njih moderni stvaritelj baron Pierre Coubertin.

Institucija resnične življenjske zmoglosti je tista, ki ima trdna načela in koje oblike imajo toliko prožnosti, da se lahko prilagodijo potrebam naprednejčega časa. Te lastnosti je imel stari olimpijizem, in te lastnosti ima tudi novodobni olimpijizem. Kakor je prvi prenesel vojske, revolucije in intrige, tako ima tudi drugi isto odpornost silo in ni odvisen od volje tega ali onega.

Po olimpijskih igrah v Parizu leta 1924. sem napisal v »Revue de Genève« sledečo vrstico, ki velja še danes: nič jim ni treba pridejati in nič jim ni treba odvzeti.

Moč novega plamena se javi v tem, da gori sedaj okoli vse zemlje. Čeprav na kakšni točki plamen zatres, se ti na drugi zopet na novo pojavi. Gori kot sveti ogenj na različnih mestih zemlje, a po enakih zakonih.

Bodoče olimpijske igre bodo resničnost te trditve na novo dokazale. In še nekaj drugega bodo pokazale: da naj se vsi narodi kot enakovredni teh iger udeležujejo. To načelo je vsebovano v olimpijskih temeljnih zakonih in je bilo potrjeno hkrati z zopetno vpeljavo olimpijskih iger, 23. junija 1894. Mednarodni olimpijski odbor

»Milka, Milka, gumb od ovratnika sem snedel.

»Odslej bom vsaj vedela, kje je.«

dirla petje na Dunaju in Budimpešti. Gospa Hrastova je v zadnjem času absolvirala celo vrsto koncertov v Budimpešti in raznih drugih ogrskih mestih, ter žela povsod veliko pohvalo. Njen petkov koncert je po daljšem presledku zopet njen prvi javni nastop v rodnem mestu, saj je gospa iz znane narodne ljubljanske družine, hranilniškega ravnateljca g. Hrašta. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Naše dijaštvo

Krščankosocialistični akad. klub »Borba« ima svoj prvi sestanek v poletnem semestru v soboto, dne 10. marca ob 20. uri zvečer. Na sporedu je razgovor o temi: Psihološko ozadje kršč. socialističnega gibanja in njegovi nasprotniki. Vabimo vse kat. akademike, zlasti pa tovariše iz društev »Danicec in »Zarje«.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Orlice-dijakinje prirede v nedeljo dne 11. t. m. ob 5. uri popoldne v Rokodelskem domu gledališko predstavo »Ljudmila« žaloigro v petih dejanjih. Predprodaja vstopnic za dan predstave eno uro pred pričetkom. Vsi iskreno vabljeni. — Odbor.

Predavanje v Rokodelskem domu. V okviru predavanj »Ljudstvo in kultura«, ki jih prireja kat. društvo rokodelskih pomočnikov, bo govoril v nedeljo, 11. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma g. prof. M. Bajuk o godbi in pesmi v življenju slovenskega naroda. Vabimo k obilni udeležbi k predavanju o zelo zanimivem predmetu. Vstop prost.

Sentpetersko prosvetno društvo priredi danes zvečer ob 6. uri predavanje s sklopičnimi slikami. — Mladina in odrasli vjudno vabljeni. — Vstop prost.

Strokovno društvo javnih nameščencev in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani ima danes ob 20. uri redno odborovo sejo v kleti I. del. konz. društva. Kongresni tra 2. — Predsednik.

Triumfiraj!

Lepa polt je za triumf uspeha več vredna, kot vse druge lastnosti, ki jih zamorejo imeti ženske. Z Elida Favorit milom je sedaj njihova nežna polt zasigurana. Velik priročen kos, lepo zaviti, čudovito skozi in skozi parfimirano, prijetno in osvežujoče.

ELIDA Favorit MILO

tudi nobenega drugega načela poznati ne sme. In zato je kongres v Lausanne leta 1921. grešil, ki je dovolil spremembo tega načela in je že vnaprej sestavil seznam, ki je število udeležencev državljanov. Vsak tak seznam je v nasprotju s prvotnim zakonom. To se ne sme nič več zgoditi.

Igre leta 1932. v Los Angeles poudarjajo na smotren način še drugo značilno lastnost novodobnega olimpijizma, njega veseplošni in nikakor ne več samo evropski pomen. In prav zato je bil kraj za deseto olimpiado že tako zgodaj določen. Enkrat že so se igre vršile v Ameriki, leta 1904. v St. Louisu, a na tako nezadovoljiv in nerazumljiv način, da je bila vsestranska dobra volja organizatorjev brez uspeha. Ta pojav in pa tekmovalne ameriških mest sta napotila olimpijski odbor, da prireditve dolgo časa ni več Ameriki oddal. Nato je pa vendarle spet prodira misel, da naj se na novo poudari veseplošni značaj novodobnega olimpijizma.

Se tretjo točko moramo upoštevati. Igre let 1928 in 1932 so pripravljali in bodo pripravljali dolgo dobo in izredno pazljivo, dočim so bile igre let 1920 in 1924 prav za prav le improvizacije. Vendar so igre leta 1920. imele dobre posledice; pokazale so, da razumna in močna volja vse težko premaga. Za igre leta 1924. je bilo na razpolago dosti časa, a ga niso izrabili. Nauk te prireditve se glasi: državne oblasti naj se nikdar ne vlikaajo v sportne organizacije. »Državni sporte ne bo nikdar nič dobrega napravil.

Veliko doslej še nerešenih vprašanj bo za bodoče igre še treba rešiti; tako n. pr. tehniški program tekem in kvalifikacija tekmecev. Socialno vprašanje bo povzročilo, da bomo v petih ali šestih letih marsikakšno vprašanje čisto drugače motrili kot sedaj. Zato tudi sedaj ne hitimo z re-

šitvami, ker bo vse skupaj rešil čas in bi imela vsaka sedanja rešitev samo provizoričen značaj.

Olimpijske igre naj so in naj ostanejo vsako četrto leto na novo prihajajoč praznik svet obsegajoče človečanske pomladi, a take pomladi, ki diha red in ritem in koje moč je v službi duha.

OVIRE NOVEMU FORDU V EVROPI.

Ni minulo še mesec dni, odkar se je pojavil na tržiščih Evrope davno napovedani novi Fordov model, katerega je javnost dolgo pričakovala, in komaj se je poleg ob takih prilikah običajni naval radovednežev na razstavne in razkazovalne lokale, ko je povsem nepričakovano stvar znova vzbudila vsestransko pozornost na to zadevo.

Tokrat pa ne gre več za nadaljnje odkritje še neznanih vrlin novega Forda, tudi ne za krepek dodatek k dolgi verigi zadnjih reklam in priobli, temveč za čisto nepričakovani preokret v zaključnem stanju procesa uvaanja novega Forda na našem kontinentu, ki se zdi tembolj začuden vreden, ker se stvar steka na polje neinformiranosti v splošno znanih in obče veljavnih policijskih predpisih v vseh evropskih državah.

Iz Dunajske »Neue Freie Presse« posnemamo tozadevno sledeče: »Iz Berlina nam sporočajo: Na predlog združenja avtomobilskih inženjerjev v Berlinu je izdalo deželno sodišče odredbo proti Ford Motor Company d. d. v Berlinu, po kateri se prepoveduje tej tvrdki pod pretjo denarne in zaporne kazni zatirjati v javnih prioblihih in sporočilih, katere bi slednja izdala sama ali potem svojih zastopnikov, da odgovarja novi Fordov voz zakonitim predpisom v Nemčiji glede zaviralne naprave, odnesno, da je voz brezhiben in da je kot tak v Berlinu po državni preizkuševalni komisiji že prepuščen javnemu prometu. V zvezi s tem je najbrže tudi prihod Forda v Berlinu.«

Gre torej za zaviralno napravo novega Forda, ki ima sicer zavore na vseh 4 kolesih, kar se je tudi nepretrgoma poudarjalo kot važen argument sodobne dovršenosti, katere pa se je morda iz ozirov do čim nižjih produkcijskih stroškov v nesoglasju s cestno policijskimi predpisi v cel Evropi tako poenostavila, da učinkujeta zavorni pedal in ročni vzvod, čeprav medsebojno neodvisno, zgolj na ene in iste zavore. Temu nasprotno pa predpisujejo evropske cestno policijske odredbe iz tehničnih varnostnih razlogov pri vsakem motornem vozilu dvojno zaviralno napravo, ki je tako konstruirana, da učinkuje zaviralni pedal neodvisno od ročne naprave na vse 4 zavore in učinkuje od druge strani ročna naprava tudi zase neodvisno na posebne z njo zvezane zavore zadnjih koles.

Iz gornjih razlogov je malo izgleda, da bi ta Fordov voz mogel biti prepuščen prometu, da bi ta pač nobena država ne bo mogla ozirati na posebne slučaje in dopuščati izjeme, ki bi eventualno ogrozile javno in osebno varnost v notranjem in meddržavnem prometu. Tudi vsaka eventualna naknadna zasilna naprava bi ne odgovarjala zakonitim predpisom in bi bila tudi iz konstruktivnega vidika zelo dvomljiva. Tako menijo razni strokovni časopisi. Kakor smo informirani, so tudi zagrebške oblasti izdale podobno odredbo.

Interesiranim krogom je to dejstvo seveda povzročilo precej neprijetno presenečenje, tembolj, ker so vse nadaljnje posledice še neznanne.

Mama, zborovanje mladih političark je bilo naravnost sijajno. Sklenile smo vojno sploh odpraviti.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sobota, 10. marca. 40 mučencev, Makarij, Viktor. — Solnce vzide ob 6. uri 26 minut jutraj in zaide ob 5. uri 56 minut. — Jutri: Konstantin.

Novosadska vremenska napoved za 10. marec: Oblačno vreme v vsej državi. Ponekod dež. V severozapadnih krajih zapade morda sneg. V severnih krajih se bo temperatura nekoliko znižala, vendar mraza ne bo.

Vreme v Beogradu dne 9. marca: Oblačno. Temperatura —2 in plus 10.

Dunajska vremenska napoved za 10. marec: Izpremenljivo, potem vedno manj oblačno, ponekod bo nekoliko snežilo. Ponoči zmrznjeno, podnevi temperatura blizu ničle. V višjih legah mraz, severni vetrovi.

ZGODOVINSKI DNEVI.

10. marca: 1772. se je rodil nemški pisatelj Friedrich von Schlegel. — 1910. je umrl vodja avstrijskih krščanskih socialistov in dunajski župan Karel Lueger. — 1905. so Japonci zasedli po enajstidnevem boju Mukden. — 1881. je bil umorjen ruski car Aleksander II. — 1825. se je rodil slovenski pisatelj P. Ladislav Hrovat. — 1872. je umrl Mazzini.

★ Naseljenost Mohorjeve knjige v Sloveniji. Kakor čujemo, pripravlja Mohorjeva družba lepo presenečenje svojih bralcev. Koledar bo namreč objavil čisto posebne vrste zemljevid Slovenije: notri bo označena za posamezne kraje relativna gostota naseljenosti Mohorjeve knjige, to je koliko Mohorjanov je leta 1927 prišlo na sto prebivalcev. To bo nekak kulturni zemljevid slovenskega naroda v naši državi. Kajti v splošnem se lahko reče, da je razširjenost Mohorjeve družbe precej zanesljivo merilo za razširjenost slovenskega tiska sploh v kakem kraju. Kolikor je v kakem kraju Mohorjevih knjig, približno v istem razmerju je tam razširjen tudi naš časopis in naša knjiga. Izvzeti moramo samo mesta in deloma tudi industrijske kraje. V splošnem pa lahko rečemo, da je veljala Mohorjeva družba skozi dolga desetletja in da velja večinoma tudi še danes za splošno narodno last, tako da ni politična pripadnost nikdar igrala znatnejše vloge pri naročanju njenih publikacij. Kajti noben Slovenec, ki želi ostati kar mogoče v tesnem stiku s svojim narodom, se ne bo odtegnil naročiti knjig, ki so najmočnejše vtisnile svoj pečat slovenskemu narodu. O krajih, kjer je Mohorjeva družba slabo razširjena, lahko rečemo, da je tam tudi sicer razmeroma malo knjig. Zlasti v zadnjem času se je Družba pod Finžgarjevim uredništvom s svojimi leposlovnimi, poljudno znanstvenimi in strogo znanstvenimi spisi priporočila tako, da si skoro ne moremo misliti zavednega Slovenca, ki bi ne smatral pripadnosti k Družbi za samo po sebi umevno stvar. Če je spoznavanje samega sebe pogoj za napredek posameznika in naroda, bo tudi obljubljeni zemljevid naseljenosti Mohorjeve knjige zanimiv prispevek za spoznavanje slovenskega naroda v posameznih pokrajinah.

Kupujte stadionske srečke!

Žrebanje bo nepreklicno dne 25. marca

★ Meštrovit potuje v Ameriko. Danes odpotuje v Ameriko hrvaški umetnik kipar Meštrovit, da nadzoruje postavitve svojega kipa Indijanca.

★ Večerne šole za začetni pouk. Zagrebška mestna občina je sklenila, da začetkom aprila otvori večerne šole za začetni pouk. Poučevali bodo mestni učitelji in učiteljice trikrat na teden od 7. do 9. ure zvečer.

★ Zgrajba drugega tira na progi Zagreb—Belgrad. Železniška proga Zagreb—Belgrad je preobremenjena, tako da je bil že zadnji čas, da se v interesu gospodarstva in države prične z ozdravljenjem prometnih razmer na progi Zagreb—Belgrad. Sedaj se je pričelo s polaganjem drugega tira na tej progi. Proga od Belgrada do Slavonskega Broda spada pod belgrajsko železniško direkcijo, dočim spada pod zagrebško železniško direkcijo proga od Broda do Novske. Od Novske do Zagreba obstojita dve železniški zvezi in sicer ena preko Siska, druga pa preko Dugega sela ter je prometno ministrstvo opustilo zgradbo drugega tira od Zagreba do Novske. Dne 17. prejšnjega meseca se je pričela dela na progi od Novske do Broda. Tu je zaposlenih nekaj nad dva in pol tisoča delavcev. V kolikor ne nastopijo nepredvidene zapreke, bi bila ta proga dogotovljena še letos, oziroma po desetih mesecih dela. Na področju belgrajske železniške direkcije je zgrajenih že okoli 40 kilometrov nasipa za progo.

★ Državni osrednji zavod za ženski domači obrt iz Ljubljane priredi propagandno razstavo čipkarskih izdelkov v nedeljo, dne 11. marca v osnovni šoli v Litiji. Vabimo zlasti ženski svet na to razstavo. Vstopnine ni.

★ Petletnica obstoja sanatorija ruskega rdečega križa na Vurbergu pod Mariborom. V nedeljo 4. marca je bila lepa slovesnost v sanatoriju ruskega rdečega križa v vurberškem gradu. Obhajala se je namreč petletnica, odkar je ustanovil v gradu sanatorij g. dr. Boleslav Fr. Okolokulak, bivši specialist na kliniki v Petrogradu. 1. marca 1923 je bil sprejet v sanatorij prvi bolnik. Ob tej priliki so prišli ruski odposlanci iz raznih krajev Jugoslavije. Bilo je več pozdravnih govorov. Kot prvi je govoril g. minister Vasilij U. Strandmann, delegat ruske delegacije v naši državi. Njemu sta sledila član državne komisije g. ing. B. M. Oreškov in delegat ruskih izseljencev U. S. Ursati iz Beograda. Zagreb sta zastopala odnotni predstavnik ruskega rdečega križa g. P. M. Bojarsky, in predstavitelj tamošnjih emigrantov g. admiral Vjatkin. Rusko bolnišnico v Pančevu je zastopal g. dr. Pelca. V ime ruske gimnazije v Hrasovcu je govorila načelnica g. A. Rajevskaja. Ptuj sta zastopala g. okrajni glavar Vončina in g. lekarnar Orožen. Vsi gospodje so proslavljali ter naglašali velike zasluge, ki jih ima vodja sanatorija g. dr. Okolokulak za ruske emigrante. Odposlanci so prinesli lepa darila ter so prečitali več zahvalnih pism, katera so jim izročili bivši hvalni bolniki, ki so ozdraveli v sanatoriju. Dolej je odšlo iz tega zavoda z odličnim uspehom 67 odstotkov vseh bolnikov, ki so iskali tamkaj zdravja. G. vodja sanatorija zasluži pohvalo, ker je izvrsten zdravnik in zelo podjeten. Stari grad je popolnoma prenovil. Z marcem je zasvetila v njem tudi električna luč. Z njegovim sanatorijem je postal Vurberg znan ne le v domači državi, ampak tudi daleč preko njenih mej. Lepe članke o Vurbergu so prinesli »Ruk« v Berlinu in »Nove Vremje« v Beogradu.

★ Demonstracije brezposelnih. Včeraj dopoldne je v Zagrebu nekoliko stotin delavcev zahtevalo od borze dela, da se jim izplača podpora za brezposelnost. Ko so jim je odgovorilo, da je načelnik urada službeno odsoten, so začeli demonstrirati ter šli v sprejdu na Jelačićev trg in potem po Ilici in Preradovičevi ulici proti delavski zbornici. Redarstvo je demonstracije razpršilo. Aretiranih je bilo pet demonstrantov iz Zagreba, Banjaluke in Kostajnice.

★ Slovenska Bistrica — sejem. V ponedeljek 12. marca se vrši v Slovenski Bistrici živinski sejem.

★ Nove šmarnice »Skrivnosti Marijinega življenja«, spisal dr. Janez Ahčin, so ravno kar izšle v Prodajalni KTD (H. Ničman) v Ljubljani. Cena Din 36, po pošti 1.50 Din več.

★ Vinski sejem v Belokrajini. Da pokaže uspeh in kakovost lanskega vinskega pridelka, se je oddoločila podružnica vinarstva društva, da priredi tudi letos vinski vzorčni sejem. Vršil se bo pri znanih »Treh Farah«, železniška postaja Rosalnice pri Meljki. 15. marca po prihodu ljubljanskega vlaka ob 11. Kogar zanima napredek vinarstva v Belokrajini, ta naj si ogleda ta sejem. Razstavljena bodo bela in črna vina.

★ Nagrobni spomenik, ki bo veljal 10 milijonov dinarjev. Na pokopališču v Apatinu izdelujejo kamnoseki že leto dni monumentalni spomenik umrlemu milijonarju in velikemu dobrotniku Ferdinandu Speizerju. Spomenik bo veljal 10 milijonov dinarjev. Spomenik predstavlja Mater božjo, ki drži v rokah s križa sneto Jezusovo telo. Vsi kipi so iz bron v naravni velikosti. Spomenik je visok 16 metrov; bronaste statue so bile vlitve v Milano in prepeljane v petih vagonih v Apatin. Marmornati deli spomenika so bili izgotovljeni v Jugoslaviji iz dalmatinskega marmorja. Spomenik bo dogotovljen šele čez leto dni in bo gotovo najbolj monumentalni nagrobnik v državi.

★ Radi dediščine ubila hčer. V vasi Vrci pri Bugojnu v Bosni se je pripetila te dni težka družinska žalost. V vasi so skupno v eni hiši živeli 75 letni stari Mustafa Hajdarović s 70 letno ženo, hčerko Zuko, njenim možem in z dvema otrokoma. Radi Zukine dediščine je prišlo med zetom in taščo pogosto do spora. Tako je te dni pri prepiru navalil stari zeta, ga vrgel na tla in ga prišel tepsti. Zuka, ki je bila tik pred porodom tretjega otroka, je pritekla na dvorišče in ločila očeta od moža. Nato je pritekla starica z nožem v roki, toda ji ga je zet vzel in vrgel na tla. Mati je zopet pobrala nož in planila k hčeri ter jo zabodla naravnost v srce. Zuka je padla na tla in takoj umrla. Orožniki so uvedli preiskavo.

★ Ovratnike za duhovnike ima v zalogi trgovina Jožica Ašič, Ljubljana, Poljanska cesta št. 35.

★ Za Ameriko in druge inozemske zadeve dela že deseto leto uspešno dobro in po zmernih cenah dr. Ivan Černe, gospodarstvena pisarna v Ljubljani, Miklošičeva c. 6.

★ Pri išiasu sledi na kozarec naravnega »Franz-Josef-grenčice«, zavžite na tešče, izdatno izpraznenje črevesa brez vseh težav, pridruži pa se navadno prijetno ugodje olajšanja. Zdravniški strokovni listi omenjajo, da učinkuje zanesljivo in prijetno »Franz-Josef-voda« tudi proti pritisku na jetra in debelo črevo ka-

kor tudi pri haemorrhoidah in prostatalnih boleznih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ Gripa. Časopisje poroča, da se je po nekaterih deželah vnovič pojavila gripa. Nadjamo se, da bo Sloveniji prizanesla ta nalezljiva bolezen, a opreznost zahteva, da računamo z vsemi eventualnostmi. Da se obvarujemo gripe povsod, kjer moramo priti v stik z drugimi osebami, kot v šoli, uradu, na železnici, v gledališču ali kinu, moramo preprečiti, da bi bolezenske kali prišle v naše telo. Ob splošni gripi v letih 1918 in 1919 so se z najboljšim uspehom rabile na Angleškem, v Franciji in Švici dr. Wanderja Anacot-pastile, ki temeljito desinficirajo grlo in ustno duplino. Dobivajo se v vseh lekarnah in drogerijah po zelo zmerni ceni.

„Chinoferrin“

KINA VINO z železom, najučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti. — Dobiva se v vsaki lekarni.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Drevi imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

○ Nekrščansko stališče pri oddaji stanovanj. Pred nekaj dnevi sem slišal tožiti družinskega očeta, ki išče stanovanje. Zanimal se je za neko stanovanje. Gospodar pa mu zastavi vprašanje: Ali imate kaj otrok? In ko mu pritrdi, ni bilo nič s stanovanjem. Vemo, da niso vsi hišni posestniki te vrste, vemo pa tudi, da ta slučaj ni osamljen. Razumemo tudi, da si hišni gospodarji želijo — imajo pravico — mirnih najemnikov, in vemo, da so marsikateri najemniki v času stanovanjske zaščite dosti nagajali gospodarjem. Ali taka vprašanja in odklonitev najemnika iz razloga, ker ima družino, sta po našem krščanskem, socialnem čutu neopravičljiva. To ni krščansko in socialno stališče, pa naj ga zavzema kdorkoli. Dovolj imajo gospodarji posebno v času, ko preneha stanovanjska zaščita, sredstev na razpolago, s katerimi morejo prisiliti najemnika, da varujejo on in njegovi otroci mir in red v stanovanju in ne povzročajo škode ali motijo miru!

○ Zaključni radiokonecert Prosvetne zveze drevi ob pol 9 v dvorani Akademikega doma. Ker je zadnje dni zelo lep in miren sprejem, obeta biti ta večer našim radio-prijateljem v velik užitek. Kdor se ni slišal radija, naj ne zamudi te zadnje prilike. Z radio-pozdravom! PZ.

○ Predprodaja vstopnic za ponedeljkov koncert železničarskega pevskega društva »Sloga« je od danes (sobota) popoldne dalje v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

○ II. z'mska olimpijada v skioptičnih slikah. Jugoslovanska zimskosportna zveza priredi v prihodnjem tednu zanimivo predavanje o drugi zimski olimpijadi, ki se je vršila v februarju ob sodelovanju 24 držav vsega sveta. Predavanje bo spremljano z 80 skioptičnimi slikami, deloma v barvah, ki bodo pokazale deloma olimpijado samo, deloma pa prekrasne zimske terane naravnih krasot Švice. Predaval bo g. Čnidovec, ki je bil sam kot tehnični referent naše zveze v St. Moritzu in je sam že tamkaj zbral potrebni material. Kraj in čas predavanja bomo objavili pravočasno. Predavanje se bo ponovilo v Mariboru, Celju in Zagrebu.

○ V počaščenje spomina gdne Flore Pe-hani daruje uradništvo »Vzajemne zavarovalnice« za slepe 270 Din.

○ Obrekljivi jeziki. V Zelenci jami živi mirno v svoji hišici neki strojevodja. Tega so obrekljivi jeziki naznanili, da je ukradel na železnici kar celo železno os od kolosa pri vagonu in jo prinesel domov. Predvčeršnjim ga je presenetila kar cela komisija, ki si je želela ogledati »ukradeno os«. Na jezo škodljivih sosedov pa je moral strojevodnjak ugotoviti, da ne gre tu za kako os, temveč za velik likalnik, ki ga je dala neka tukajšnja tovarna strojevodji v popravilo. Strojvodja bo imel sedaj najbrže vsaj nekaj časa mir pred obrekovalci.

○ Kolesarski tat. Z aretacijo Pavla Kogojca, o katerem smo že poročali, je padel policiji v roke prav nevaren kolesarski tat. Do-

sedaj je priznal že devet kolesarskih tatvin. Policija pa še nadalje preiskuje, če jih ni izvršil še več in se je v ta namen podal včeraj nek policijski referent na Gorenjsko, da ugotovi še nekatere druge tatvine, ki jih je Kogoj izvršil. Policija je šest ukradenih koles že zaplenila.

○ Lizol. V Knaflijevi ulici se je v četrtek zvečer zgrudil na tla delavec Franc P. Stražnik je ugotovil, da je P. pil v samomorilnem namenu lizol in je poklical rešilno postajo, ki je kandidata smrti odpeljala v bolnico.

○ Goljufija. Branjevka Ivana Legatova na Viču je izročila nekemu 43 letnemu Alojziju J. več blaga, da ga proda na deželi. Možakar je blago res prodal, vendar pa denarja ni izročil Legatovi. Na njeno zahtevo je bil aretiran. Legatova trpi 800 Din škode.

○ V Zagrebu aretiran tat. Zagrebška policija je te dni aretirala nekega Josipa M., za katerim je izdala ljubljanska policija radi raznih tatvin tiralico. M. je bil prepeljan v Ljubljano. Tu je bil zaslišan. Ko so mu povedali, da se je odtegnil tudi vojaški dolžnosti, je izjavil, da mu o tem ni ničesar znanega. Tudi na tatvino nekaterih dragocenosti se ne če prav nič spominjati. Prizna pa, da je pred meseci ukradel v Vodmatu kolo, ki ga je prodal za 1000 Din.

○ Lasten komat je kupoval. Posestnikov sin Franc Boh iz Grosupelja je nujno potreboval nov komat za svojega konja. Prejšnjega mu je neznanec ukradel. Stopil je k nekemu ljubljanskemu sedlarju in tam izbral primeren komat. Začuden je opazil, da je komat, ki mu je bil najbolj všeč, prav za prav njegov to se pravi, njegovega konja. Zatekel se je že posredovanje k policiji. Tu je pa sedlar izjavil, da mu je komat prodal človek, ki je govoril v grosupeljskem narečju in ki je bil čudovito podoban — Bohu samemu. Bohu pa nikakor ni moglo iti v glavo, da bi on sam ukradel samemu sebi komat, ga prodal ter ga zopet kupoval. Zahteval je komat nazaj. Usodo komata, vrednega 600 Din, bodo odločili na sodišču.

○ Kamenje je letelo v sobo. V okno trgovskega potnika Antona Strgarja na Zrinjskega cesti je vrgel včeraj ob 2 jutraj neznan zlikovec dva debela kamna. Strgar je mnenja, da je storil to neki mladenič, kateremu je svojčas prepovedal hoditi vasovat k njegovi mladi sorodnici. Fant je bil radi tega razburjen, ter je grozil, da bo vsvo Strgarjevo družino pobil. Ta namen se mu je ponesrečil, pač pa se mu je posrečilo ubiti samo dve šipi, kar pa tudi ne bo ostalo brez nagrade.

Maribor

□ Ali že veš, da priredi mariborski orlovski odsek na Jožefovo, 19. marca telovadno akademijo z zelo pestrim sporedom in da se dobijo vstopnice v obeh prodajalnah Tiskarne sv. Cirila? — Spomni pa se tudi, da dobiš dne 25. marca, ko bo žrebanje druge stadionske loterije, moderno vilo, kolo ali kakšen drug krasen predmet samo za 10 Din, ako si kupiš srečko. Če je še nimaš, jo še dobiš pri blagajni Zadržne banke.

□ Na napačen naslov. »Večernik« z dne 8. marca svetuje mestnim očetom in okrajnemu zastopu nabavo motornih čolnov za pasete Koroške ceste, ki je poplavljena z blatom. »Večernik« povemo, da je Koroška cesta od Glavnega trga naprej državna in ne spada ne v območje mesta in ne okrajnega zastopa.

□ K poročilu o koncertu »Stvarjenje« je treba dodati, kar je včeraj pomotoma izostalo, da se je koncerta udeležil tudi mestni župan dr. Juvan z gospo soprogo. — Avtoomnibus promet je na vsesplošno zadovoljnost kar najboljše funkcioniral, za kar gre posebna zahvala g. ravnatelju inž. Tomšiču.

□ Dober brat. Neka služkinja se je prejšnji mesec preselila iz Cvetlične ulice v Frankopano. Ker ni mogla vseh stvari vzeti s seboj, je prosila stranko, da ji za nekaj časa shrani razno obleko. Stranka pa ji je tudi ostala še malenkosten znesek dolžna. Nekaj dni po odhodu služkinje pa se oglasi pri stranki okoli 17 letni fant, ki se je predstavil za brata služkinje ter zahteval reči in dolžni znesek. Služkinja je prišla pozneje po svoje stvari in se je nemalo začudila, ko ji je gospa razložila ves položaj. Vlogo »brata« je ugral neki O. J. iz Pragerskega.

□ Smrti slučaj v Mariboru. V starosti 50 let je umrl za jetiko delavec državnih že-

Za duha in srce

Srbi o novi Rusiji

(Konec.)

Gledališč menda ni nikjer toliko ko v Rusiji in nikjer umetniško boljše, kot v Moskvi. Najbolj znana so: Komorni teater, Teater Revolucije, Mali teater, Teater Satire, Realistični teater, Hudožestveni teater. Olavni režiserji so priznani Stanislavski, Majerhold, Tairov. Program je največ ruski, iz proletarske umetnosti in revolucionarnen. Igravce imajo najboljše. Zavesa sploh ne uporablja več. Dekoracij med dejanji ne menjavajo. Le boljševiska tendenca dramatičnih del je preveč očitna. Evropske tipe kreirajo v odvratnih, potencirano-zasovraženih pozah, Azijce pa pohlevno, kot trpečo živino. Se en drastičen primer propagande: govornik-propagandist si na koncu govora pred množico odseka prst in z odsekanim delom piše po zidu: Doli imperijalizem!

Ruski muzeji so najbogatejši na svetu. Znani so: čisto ruska Tretjakovska galerija, Muzej revolucije (Moskva, Leningrad), Muzej Izjavnih Izkuštev, Ščukinska galerija z zapadnimi deli. Posebno zanimiv in lepo urejen je moskovski Muzej Revolucije. Perijoda se vrsti za perijodo: Pugačev s svojim uporom, Stenja Rjazin, pa dekabristi in narodovolci, socialisti, komunisti s prvim Sovjetom in predsednikom Trockim 1905., I. revolucija, II. revolucija, meščanska vojna, lakota in nazadnje obnova.

Filmi so začeli ustvarjati čisto svoj, ruski, ki ne bo zavisen od Evrope. Atelje imajo po vseh večjih mestih in kmalu bodo mogli na leto izdelati 80—100 filmov. Posebno je razvit političen in propagandističen film. Inscenacija ni pompozna, ampak naravnost siromašna v primeri z evropsko ali ameriško, toda snov in vsvarjenje je močnejše. Pravkar snimajo: Petrov, Peterburg-Petrograd-Leningrad. Moskva v oktoberskih dneh in pa 2 filma k Tolstojevim stoletnici (Ziv mrlje, Prva armija na konju.) Imajo že nekaj umetniško uspešnih (Car in pesnik, Mati (Gorki), Oktjabr, Kinoglaz.)

Vasem posveča uprava posebno pažnjo. Ustanavlja t. zv. kolektive, nekeke kolonije, ki so čisto moderno urejene. Kmeti zida novo hišo z državnim kreditom. Elektrifikacija se širi. Tramvaje imajo že po deželi. Aeroplani prihajajo v najzakotnejše predele. Po deželi so nastanjeni zdravniki, geometri, veterinarji, ki pomagajo ljudstvu. Casopisi so med kmeti izredno razširjeni in pišejo kmetje sami vanje. Deistvo je, da v »barbarski« Rusiji prodajo na leto 200 milijonov knjig, a v kulturnih Zedričnih državah samo 50 milijonov. Sole se zelo širijo.

Sprejeti kako službo pomeni žrtvovati se. Korupcija je strogo kazniiva; vendar so vsi, revolucionarji kakor protirevolucionarji prepričani, da obstoja, a ne pri navsihihi. Ti so mora-ri čisti. Do kariere priti je težko. Načelo komunizma je: Napredovanje je mogoče le s priznanjem lastnih napak. Zato je kritika svobodna. Se veči! Moraš kritizirati. Delavski sinovi se ženijo v aristokratskih krogih. Razlike med inteligenco in ostalim skoraj ni. Vse se je izšlo v en val. Boljševiki radi pokažejo vse in vsakemu, ki je prišel z dobrim namenom. Le tistih novinarjev ne morejo, ki iščejo samo senzacionalnih in fantastičnih vesti: to pa zato, ker so njihova poročila navadno najbolj zlagana.

Za vojaštvo imajo osnovane posebne šole, kjer poleg drugega vsak dan obveščajo vojaše o notranji, a vsak teden o zunanji politiki. Tako jih politično izobrazujejo in pripravljajo za zveste pristaše režima.

Ljlen je še vedno alfa in omega vsega; ne morejo mu najti naslednika. Nadomestila ga dva: Stalin, ki je izboren organizator, in eideolog Buharin. Za Trockeva pravi narod, da je zahodil.

O vseh naštetih problemih govori Stoianovičeva knjiga obširno. O slabostih komunističnega režima in o težkem moralnem padcu ne čujemo nič. Pa bi bilo dobro slišati še to stran! Ilustracije so večinoma dobro izbrane. Posebno ugajajo: Lebedeva: Sovjetska zveza. Frih-Hara: Mornarijeva povest (v lesu). Domagackega: Byron in pa ciklus Efimovih karikatur: Pedeča Rusija.

Do nedavna je Rusija nekako oscilirala med Vzhodom in Zapadom. Sedaj se je bolj nagnila na Vzhod. Poleg vse razrvanosti in grozot, ostrega režima in zatiranja, ki jih je doživela, je treba priznati, da je ubrala pot konsolidacije. Narod se je prebudil in hoče svoje.

Samo škoda, da knjiga ni izčrpana in da je bolj časnikarsko in premalo sistematično napisana. Nad jezikom nai se nihče ne pohujšuje (bečke šnešue, veš — perilo, bista — soha — die Bliste), ker je knjiga izšla v Belgradu! Kljub temu se knjiga priporoča sama. Po enem mesecu, odkar je izšla, je namreč že skoraj popolnoma razprodana.

Belgrad, 7. marca 1928.

Bolgarsko-slovenski večer

Dne 8. t. m. sta v Unionu priredila bolgarsko-slovenski večer gospa soproga tukajšnjega opernega pevca Gospodina Vana in njen soprog Grigorij. Gospa je čitala začetkoma svoje predavanje o bolgarski ženi in njenem socialnem stanju. Končala je gospa predavateljica svoj vzneseni, poetični govor s pozivom, naj bi moderna evropska žena složno pri vseh narodih delovala za svobodo, miroljubje in mirno, kulturno in civilizatorično delo za napredek Evrope. Njen govor je poslušateljstvo pozdravilo z burnim in navdušenim aplavzom, ki je veljal lepemu govoru in njegovim vzvišenim idejam, pa obenem tudi ideji bolgarsko-slovenskega zblžanja, ki ga moramo pospeševati Slovenci z vsemi silami. Večer je zaključil g. operni tenor, soprog gospe predavateljice, Grigorij Gospodinov z enajstimi bolgarskimi pesmi. Te pesmi so bile prirejene za klavir od skladatelja Hristova, Grustijana, Spasova in Mihajlova. (Radi bi čuli od bolgarskih skladateljev in samostojne skladbe! Zal, da čujemo pri nas tako malo bolgarske glasbe!) Podal je g. Gospodinov vse skladbe, zelo ritmično in melodično zanimive, s pravim ognjem Bolgara in s krasnim glasom, ki smo ga često že imeli priliko pohvaliti pri opernih predstavah. Zel je tudi on prisrčen aplavz. — Zeleti bi bilo, da se bolgarsko-slovenski večeri ponove in da se utrdi pot kulturnemu in narodnemu zblžanju med obema bratskima južnoslovanskima narodoma!

Slovensko kult. društvo v Zagrebu

Skupina Slovencev, ki žive v Zagrebu kot javni kulturni delavci, je dala iniciativo, da se v Zagrebu osnuje Slovensko kulturno društvo in sicer v okviru »Zajednice Slavenskih društva«. Njegov namen bi bil poglobljanje kulturnih vezi med hrv. in slov. narodom. V to svrhu sklicuje ZSD v ponedeljek, 12. t. m. ob 7. uri zvečer v svojih društvenih prostorih javni sestanek, na katerega poziva vse Slovence v Zagrebu in prijatelje slovenskega naroda. Sestanek sklicujeta v imenu »ZSD« Srečko Kumar, dirigent »Kola« in Srečko Kirin, tajnik ZSD.

Stoletnica Ibsena

Stoletnica Ibsenovega rojstva (20. marca 1928) se bo v njegovi domovini Norveški slovesno praznovala. Slavnostni pripravljalni odbor s prosvetnim ministrom prof. Habund-om na čelu je sestavil program slavnostnega tedna (14.—20. marca). Kralj Haakon bo 19. marca sprejel inozemske goste v avdienci. Na umetnikov rojstni dan se bo okrasil njegov grob v Oslo in se bo vršila spominska slavnost na univerzi.

Dijaska predstava ob stoletnici Ibsenovega rojstva v ljubljanski drami. Danes popoldne se bo uprizorila v Narodnem gledališču v Ljubliani Ibsenova drama »Divja raca«. Pred začetkom predstave ima spominski govor o H. Ibsenu g. prof. France Koblar. Cene so znižane.

Mussolini o D'Annunziu

Mussolini se je napram norveškemu pisatelju I. Bojer-ju izrazil o d'Annunziu, da je svojo vlogo v literarnem življenju Italije doigrjal. Bil je p o z e r. Sodobna Italija takih ljudi ne potrebuje. »Mi potrebujemo pesnikov, ki niso izgubili harmonije z življenjem, mi potrebujemo zdravega pesništva, ki volje do življenja ne ubija, marveč krepi. To pesništvo pa bo nastalo v teku prihodnjih let.«

Ruska razstava

Sovjetska razstava na Dunaju. V četrtek, 8. t. m. se je v prostorih »Hagenbunda« na Dunaju otvorila sovjetska razstava, ki jo je priredila sovjetsko-ruska družba za pospeševanje duhovnih in gospodarskih zvez z Unijo socialističnih republik. Razstava bo odprta ves mesec marec. Umetnostni oddelek je omejen samo na teater. V malih modelih se predčuje zadrevno um. stremiljenje polpreteklosti (Stanislavski, Tairov) in najnovejše sodobnosti (Igra modrih bluz).

† Jan Torrop

Jan Torrop, splošno znani holandski katoliški slikar, je te dni umrl v Nymwegnu. Iz njegovih religioznih slik govori doživetje globoke pobožnosti in intenzivnega notranjega življenja. M. Janssen pravi o njem: »Velikih in največjih enega ga imenuje naš čas. Najvišje ga bo morda cenila nova generacija... Vsekakor Torropovo stremiljenje za bodočnost ne bo zastojni, prednost, ki jo je Bog podelil le res velikim in odlično nadarjenim.«

Sveta življenje in vrvenje

Srečen Mussolini

Stara, a bogata Egipčanka je hotela kljub svoji brezpomembnosti zasloveti po svetu. Ob enem bi bila rada dopovedala Mussoliniju, da ga občuduje. Stori la je to na ta način, da je imenovala Mussolinija za svojega dediča. Mussolini se seveda oporoké ni branil in iz Egipta je potovalo v Rim pet milijonov lir.

Dišče glasovir

Norvežan Byrdens je izumil poseben »simfonichen glasovir«, ki spominja na cerkvene orgle. Razen godbe proizvajata ta čudežen instrument tudi dišave, ki so ubrane v doslednosti popolne kromatične lestvice. Poslušalci bodo tedaj akorde vohali. Tipke so razdeljene v pet oktav in glasbeni harmoniji strogo odgovarjajo posebne posode. Vsebujejo dišave v sledečem redu: vijolice, hiacinte, smrečje, vrtnice, španski bezeg. Ti temeljni zložki dovolijo najrazličnejše kombinacije in polutonske mešane okuse. Zvok vpliva na uho, zvok je gibanje zraka. Naravno je tedaj, da obenem uživa glasbo še bolj občutljivi nos, če je napojen giba jo se zrak z primerno snovjo. Lučina sonata se bo zdaj igrala s pomočjo nočnih vijolic, Griegove nordijske romance bodo dišale po borovih, razgretih v solncu. To bo menda vsakemu dišalo.

Nabiralcı čikov

Angleški »Uradni bulletin za tobačno industrijo« poroča o nabiranju čikov, ki je od nekdaj doma v londonski četrti Kingsway. Nikar ne mislite, da je to posel usmiljenja vrednih beračev, ki nimajo denarja za cigarete. Kaj še! Ti gospodje obrtniki dobro zaslužijo. Sin podeduje poklic od očeta. Nabiralcı celo plačujejo reden obrtni davek! Vsak ni za nabiranje čikov. Tukaj so potrebni vaja, dobro oko in strokovno znanje. Profesionalni nabiralec zasluži tam, kjer bi izgubil novinec samo čas. Vsak čik ni vreden, da se pobere. Razen tega so pogoj hitre in pravilne kretnje, brez katerih bi bilo iskanje zamudno in malo dobičkonosno. Nabiralcı so oboroženi s sprehajalno palico, na koncu katere štrli ostr a jeklena igla. Z njo nabodejo žrtve in sicer vsak trenutek. Normalen lov znaša tri in pol funte tobaka na dan. Seveda se morajo čiki prati, razvrstiti po kakovosti, posušiti in potem ostane do 1 kg »čistega blaga«. To pomeni kakih 25 kg tobaka na mesec. Mar ni to prava tobačna tovarna, ne da bi govorili o stalnem dohodku in brezskrbnem življenju? — Dober tek! — Bo rekel zaničevalno kadilec, ki misli, da se to ne tiče njegovih cigaret. Kdo ve! Pravijo, da so stalne odjemalce tega blaga največje tobačne tovarne, samo, da tega ne bodo nikoli uradno priznale...

Pomlahevanja ni

Dunajsko zdravniško društvo se je pečalo s pomlajevalno teorijo dr. Voronova. In je prišlo na podlagi referatov in skušenj posameznih zdravnikov, ki so operirali po Voronovem sistemu, do nepopolnega zaključka. Enako so priredili nemški zdravniki tovrstno razpravljanje, kjer je Voronov na pol propadel. Najbolj ga je pa zadel dr. Hoffmeister na kirurški kliniki v Freiburgu. Dr. Hoffmeister je napravil poskus s tem, da je prenesel opičje žleze na človeka. prav tako, kot predpisuje dr. Voronov. Poskuse je napravil na 54 letnem možu, ki je imel znake prezgodnjega postaranja, imel uvelo kožo, sive lase in trpel na duševni in telesni utrujenosti. Zlezo je vzel iz opice otoka Jave. Posledic oziroma sprememb ni bilo. Dr. Hoffmeister je žleze preiskal mikroskopično. Toda v nasprotju z dr. Voronom je našel, da so žleze opice prišle v človeško telo, da so pa zarodilne celice popolnoma izumrle. Zleze torej niso mogle učinkovito delovati. Zdravnik je na podlagi nadaljnjih poskusov ugotovil, da živalske žleze, prenešene v človeško telo, redno razpadejo.

Dr. Hoffmeister je nato naredil poskus pri živalih samih. Prenesel je v 13 letnega psa z lastnostmi, kot jih predpisuje dr. Voronov, žleze dve in polletnega. Prvi pojavi so bili sicer nekam zadovoljivi; toda po treh mesecih je začela živalska moč tako pešati, da je moral žival iz sočutja kar ustreliti. Preiskal je prenos; tudi tu so bile celice izumrle. Zdravniki se sedaj nagibajo k mnenju, da je pomlajenje na način, kakor ga je izumil dr. Voronov, sploh nemogoče. S to stvarjo bi bilo potemtakem tako kot s pripomočki, kako biti vitek. Kdor hoče biti mlad, pravijo, mora znati ob pravem času pravilno živeti — in to je vse.

Draga Moskva

Henry Wells, dopisnik »Chicago Tribune«, piše iz Moskve. Številke, katere navaja, so jako poučne. Pripomnimo, da znaša 1 rubelj po uradnem prisilnem tečaju polovico dolarja t. j. 28 Din. Moskva je menda najcenejše mesto za domačine. Sedijo v gledališču v domači obleki in skoro bosi, če odložijo galose. Vajeni so preprostosti in baje izda tri-

Najbolj prikladno in preprosto je če vzamete
Aspirin
o obliki tablet

Težo vsake tablete je natančno do-
ločeno (0,5 gr.) Lahko in snažne se
vzamejo seboj in
zavžijejo. Vrže se
jo v kovarec vode,
kjer hitro razpa-
dejo. Am-pak sam-
o prisme Aspirin-
tablete o ori-
ginalnem zavoju
»Boyer« morajo
biti!

članska rodbina samo 120 rubljev na mesec, Tujcem pa rečem, naj ne hodijo v Moskvo. Potrošili bodo vsaj 30 dolarjev na dan. Savoy-hotel, kjer stanujem, računa samo pri zajtrku: za kavo ali čaj s kruhom in maslom 1.25 kopejk, čokolada 75 kopejk, mleko 20 kopejk itd. Vsaka nova kocka sladkorja ali kos limone se plača posebej. Dva kosa gnjati staneta 1.25 kopejk, en zrezek 1 rubelj. Isto velja par jaje v čaši. Steklenica kisle vode stane 75 kopejk. — Če znaša račun za hrano ali sobo nad 5 rubljev, se plača zraven 10 odstotni davek. Sneženi čevlji stanejo 30 rubljev, volnene nogavice 3 rublje. Cigarete se drage: 75 kopejk za 20 kosov. Izvoški računajo 50 kopejk in 1 rubelj za krajše in daljše vožnje.

Zmaji niso izmišljotina

V gozdovih ob reki Amazona so našli raziskovalci majhnega hrošča svetlorjave barve, ki ni prav nič strašen na pogled, če je miren. Toda če se čuti v nevarnosti, ki ji ne more uiti, se izpremeni v pravega malega zmaja, ki bruha ogenj in žveplo. Iz zadnjice in ustne odprtine se dviga jedeč salpetrov dim, ki je topel in povzroča na koži rjave razjede. Pravilice o zmajih torej ni treba, da bi bile brez vsake podlage.

20 cm preko kolen!

Nemški državni poštni minister je izdal odlok, ki odreja, da mora segati službena obleka poštinih uradnic najmanj 20 cm preko kolen.

Kaktus kot sovražnik kulture

Svoj čas so Angleži prinesli v Avstralijo kaktus »opuntia« kot lepotno rastlino. Tla in podnebje sta pa opunciji tako ugajala, da je začela divja rasti in se tako hitro množiti, da je postala nevarna civilizaciji. V notranjosti Queenslanda je prerasla velike površine zemlje in onemogočila kmetovanje. Iz Queenslanda se je opuncija razširila tudi Neusudwales. Izračunali so, da je vsako leto prerasla milijon akrov zemlje. Na stotine kolonistov je moralo pustiti zemljo in se seliti drugam.

Nizke cene! Prepričajte se!
Kdor hoče kupiti moderno in
solidno izdelano vsakovrstno

pohištvo

naj si ogleda zalogo pri
Egidiju in Karlu Erjavcu,
Brod (poleg taceenskega mostu),
Št. Vid nad Ljubljano.
Ogled tudi ob nedeljah. Za dolo se jamči
Daje se tudi na obroke.

VZORČNI VELESEJ V PRAGI 18.—25. marca.

Znižana vožn'a

za posetnike pri o-behjih
in brzih vlakih: Jugosla-
vija 25%, Čehoslovaška
30%, Avstrija 25%.

Brezplačni vizum.

Pojasnila in legitimacije po Din 22— daje:
Čehoslovaški konzulat, Ljubljana, Broz.
Aloma company, Ljubljana, Aleksandrova 2.
Češka industr. banka, Ljubljana, Marlin trg.
»Putnik«, Ljubljana, Dunajska cesta.
Jos. Zidar, Ljubljana, Dunajska cesta.

Tovarišem invalidom in drugemu cenj. občinstvu
priporočam svojo vedno svežo zalogo raznih

mesnih izdelkov

Cene zmerne. Blago vsled nabave modernih stro-
jev prvovrstno. Postrežba točna, po želji dostav-
ljam tudi na dom razno sveže meso, goveje, pre-
šičevo in telečje. Proseč obilih naročil in nadaljnje
naklonjenosti, beležim spoštovanjem

Janko Zevnik,
mesar-prekajevalec, Šiška—Ljubljana,
Dunajska cesta 41.

Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega
naznanja, da je prečastiti gospod

Valentin Eržen

superior misijonarjev v Radečah, duhovni svetnik,

v 77. letu starosti, v 49. sv. mašništva in v 28. letu sv. poklica
odšel danes ob 13, previden s sv. zakramenti, k svojemu Bogu
po večno pričilo.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek 12. marca ob 10 v
Radečah iz Osrednje hiše usmiljenih sester na mestno pokopališče.
Vsem vernikom in znancem ga priporočamo v pobožno molitev
in blag spomin.

Ljubljana in Radeče pri Zidanem mostu,
dne 9. marca 1928.

Gospodarstvo

Delo za povzdigo gospodarstva v Slovenski Krajini

Našemu ljudstvu se ne more očitati, da bi ne uporabilo v gospodarske svrhe vse zemlje, ki jo ima na razpolago, kajti gosta naseljenost prebivalstva zahteva, da se obdela vsak najmanjši kosček, kajti le tako je mogoče zadostiti najnujnejšim potrebam. Pač pa bi se mu morda lahko očitale, da zemlje ne uporablja tako, kakor bi jo lahko uporabljalo, da ne gleda na to, kako bi došlo od nje več koristi. Lahko bi se mu očitale, da je preveč konservativno, da se krčevito drži prastarih tradicij in odklanja vsako novo pridobitev na gospodarskem polju. To bi se mu lahko očitale, naglasiti pa je treba, da krivde za to ne nosi ono samo, marveč jo nosi bivša madžarska uprava, ki ljudstvu ni dala potrebne gospodarske podlage.

Gospodarska kriza postaja vedno večja, vsakdanje potrebe se množijo in kmetijski narod se mora vedno bolj pogosto vprašati, kako zadostiti naraščajočim potrebam. Prišel je do edino mogočega odgovora: zboljšati je treba način gospodarjenja. Ni dovolj, da se vsa zemlja obdela, marveč je potrebno, da se obdela tako, da bo izrabljena vsa njena moč. Delo za povzdigo gospodarstva se je že začelo. O tem pričajo gospodarski tečaji in gospodarska predavanja, ki so se vršila v preteklih mesecih.

Velikega pomena so zlasti gospodarski tečaji, ki so se vršili v Markovcih (v dneh 31. jan., 1. in 3. febr.), in na Pišini (17. in 26. febr.). Na tečajih se je predavalo o vseh panogah gospodarstva: o obdelovanju zemlje, o živinoreji, o gozdarstvu, o zdravju itd. Da se je ljudstvo res začelo zanimati za gospodarska vprašanja in želi povzdigi, priča velika udeležba. Tečaja v Markovcih so je udeleževalo krog 60 kmetov, v Cankovi jih je bilo do 90, na Tišini pa nad 100. Navzoči niso bili samo poslušalci, marveč so stajali predavateljem tudi številna vprašanja o vseh mogočih stvareh. Razen tečajev se je vršilo tudi več gospodarskih predavanj, ki jih je prirejal g. ekonom Pavlica iz D. Lendave.

Zadnji čas tudi naši listi: Novine, Nepujsag, Muravidek, posvečajo gospodarskim vprašanjem več pozornosti kakor prej. Prav jasno se da zaslediti pri njih stremeljenja, da bojejo podati ljudstvu najprej potrebne osnovne pojme, potem pa vsestransko kmetško izobrazbo, brez katere dandanes ni racionalnega gospodarstva. Uvesti ga hočejo v skrivnost uspešnega, pametnega gospodarjenja.

Da se je velikopotezno delo za zboljšanje gospodarstva v Slovenski krajini začelo, je zasluga »Podružnice kmetijske družbe« v M. Soboti, ki je priredila vse navedene tečaje. Vodil pa jih je okrajni kmetijski referent g. Fr. Vojski iz Beltincev, ki je tudi že prej posvečal mnogo pozornosti našemu gospodarstvu. Ljudstvu je vsestranska kmetška izobrazba neobhodno potrebna, zato je le želeli, da se započeto delo nadaljuje. Res da je združeno z žrtvami, toda v očiščeni nalogi, ki jo ima izvršiti, te žrtve dela ne smejo ovirati. Zboljšanje gospodarskih razmer zahtevajo tudi interesi narodnega gospodarstva, zato naj miedodajni oblasti pri krogi tudi za naprej storijo v tem oziru vse, kar je v njihovi moči. Fr. K.

Tekstilna razstava v Skoplju

Južna Srbija bi mogla postati za našo industrijo posebno važen odjemalec. Tamošnje gospodarstvo se ni priložilo do posebnega razmaha, saj je preteklo komaj par let od svetovne vojne. Razvojne možnosti južnosrbskega gospodarstva postajajo vedno večje.

Tako ima južna Srbija za tekstilno industrijo zelo veliko sirovin: bombaž, volno, lan in svilo. Vse to se izvaža in potem moramo v našo državo uvažati velike količine manufakture, saj tvori eno tretjino vsega našega uvoza. Zato se tudi tekstilna industrija zadnje čase pri nas zelo razvija.

Tako bo tekstilna produkcija južne Srbije, ki se bo sčasoma lahko znatno povečala, zastopana na razstavi, ki se vrši od 6. do 28. maja letos v Skoplju: izložbo vseh predmetov priredi skopljanska trgovsko-industrijska zbornica. Razstavljeni bodo tudi drugi predmeti, ki jih proizvajajo južna Srbija.

Drugi oddelek razstave bo pa obsegal produkcije tekstilne industrije od prediva (tudi sirovin) do tkanin; razstavljene bodo nadalje šipke, preproge itd. Za trgovce in industrije, ki si hočejo dobiti na jugu trg.

Poleg tega bodo razstavljale trdke iz domačih krajev in inozemstva, ki izdelujejo stroje za tekstilno industrijo ter poljedelske stroje, za kar bi prišla v poštev tudi slovenska produkcija.

Znižana vožnja za 50% je dovoljena za osebe in blago (za osebe od 1. maja do 1. junija, za blago od 1. aprila do 1. junija t. l.).

Ob priliki razstave nameravajo v Skoplju prirediti tudi kongres tekstilne industrije iz cele države in se tozadevna konferenca vrši danes 10. t. m. dopoldne pri Zvezi industrijcev.

Vsa pojasnila daje razstavni odbor v Skoplju ter ljubljanska Zbornica za TOI.

—o—

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Jugoslavenska banka, d. d. v Zagrebu izkazuje za 1927 10.4 milj. Din čistega dobička napram 11.5 milj. Din za 1926 (14.8 milj. Din za 1925, 16 milj. Din za 1924). Predlagano je 8% dividende (1926 9%, 1925 11%, 1924 12%). Bančni posli so v letu 1927 narasli: bilančna vsota se je povečala od 864 na 902, vloge od 308 na 370 milj. Din.

Dolnje-lendavska hranilnica, d. d. v Dolnji Lendavi. Čisti dobiček znaša na kapital 0.5 milj. Din 97.000 Din napram 59.000 za 1926, 57.000 za 1925. Posojila banke so narasla od 3.8 na 8 milj. Din, menična od 0.5 na 1 milj. Din, vloge pa od 6.1 na 7.4 milj. Din. Iz tega je razvidno ugodno razvijanje poslov. Bilančna vsota 9.8 napram 7.6 milj. Din v l. 1926. Občni zbor se vrši 24. marca ob 14 v posvetovalnici v D. Lendavi (regularia, izprememba pravil).

Kočni sejem v Ljubljani na velesejmu se ponovi dne 20. marca t. l. Interesanti naj pošljejo na naslov »Divja koža«, Ljubljana, kože vseh vrst divjadi, dobro sušene in neustrojene, do 15. marca.

Občni zbori. Kreditna zadruga detaljnih trgovcev, r. z. o. z. v Ljubljani (izredni) 15. t. m. ob 18 v prostorih Prastedione (izplačilo blag. nakaznic zadruga v gotovini); Strojne tovarne in livarne 2. aprila ob 11 v družb. prostorih (bilanca, volitev uprave in nadzorstva); kmečka hranilnica in posojilnica na Pljuški gori, r. z. n. z. 19. marca ob 14.

Dobave. Ravn. železnice v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 15.000 kg portland cementa; do 22. t. m. pa glede zgraditve tri-nadstropne stanovanjske hiše na Rakeku. — Ravn. drž. rudniških podjetij v Sarajevu sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 1 krožne žage (Grubenholzkreissäge). — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: Dne 19. t. m. pri Upravi delavnice III. arm. obl. v Skoplju glede dobave raznega materiala (papir, lepenka, svinčniki, šestila, trikotniki, risalni žebliji, baterije, električni kablji, električni zvonci itd.); dne 20. t. m. pa glede dobave kemikalij, kemijskih aparatov in posode. — Dne 24. t. m. pri ravn. drž. železnice v Sarajevu glede dobave vrvice za zalivanje. — Dne 30. t. m. pri ravn. drž. železnice v Sarajevu glede dobave raznega materiala (pločevine, žični žebliji, okroglo in ploščato železo, vijaki, ključavnice, zakovice, plošče za štedilnike, čopiče, klej itd.) ter glede dobave 500 košar za premog; dne 31. t. m. pa glede dobave kalcinirane sode. — Natančnejši podatki v Zbornici TOI v Ljubljani.

Nemški jeklarski trust izkazuje za 1927 52 milijonov mark čistega dobička (nad 700 milj. Din) pri odpisih v znesku 85 milijonov mark (t. j. 1450 milj. Din). Dividenda znaša 5% na kapital 800 milijonov mark (10.9 milijarde Din).

Borza

9. marca 1928.

DENAR.

V današnjem deviznem prometu ni bilo znanih izprememb v kurzi. Edino Italija je tendirala nekoliko čvrsteje. Promet je bil srednji; notacije kakor v tabeli.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

9. marca 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. S. III.
Amsterdam	—	2289—	—	—
Berlin	1358.25	1361.25	1359.75	—
Budimpešta	—	995—	—	—
Curib	1093.50	1096.50	1095—	1095—
Dunaj	799.60	802.60	801.10	801.15
London	277.12	277.92	277.52	277.52
Newyork	56.77	56.97	56.87	—
Pariz	222.77	224.77	223.77	—
Praga	168.15	168.95	168.55	168.55
Trst	300.50	300.72	—	300.60

Zagreb. Berlin 1358.25—1361.25, Curib 1093.50—1096.50, Dunaj 799.60—802.60, London 277.12—277.92, Newyork 56.77—56.97, Pariz 222.77—224.77, Praga 168.15—168.95, Trst 299.70—301.70.

Belgrad. Berlin 1358.25—1361.25, Budimpešta 993.50—996.50, Curib 1093.50—1096.50, Dunaj 799.50—802.50, London 277.12—277.92, Newyork 56.77—56.97, Pariz 222.77—224.77, Praga 168.15—168.95, Trst 299.72—301.72.

Curib. Belgrad 9.135, Berlin 124.15, Budimpešta 90.80, Bukarest 3.19, Dunaj 73.12, London 25.34, Newyork 519.45, Pariz 20.48, Praga 15.89, Trst 27.45, Sofija 75, Varšava 18.25, Madrid 86.90.

Trst. Belgrad 33.25—33.27, Curib 392.50—364.50, Dunaj 263.50—269.50, London 92.28—92.82, Newyork 18.90—18.91, Pariz 74.35—74.40.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.48375, Kodanj 190.10, London 34.6475, Milan 37.53, Newyork 710.10, Pariz 27.925, Varšava 79.63, — Valute: dolarji 709.70, lira 37.58, dinar 12.40, češkoslovaška krona 21.035.

Praga. Devize: Lira 178.45, Belgrad 59.25, Pariz 132.75, London 164.60, Newyork 33.75.

Dinar. Newyork 175.87, Berlin 7.36, London 277.40.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Tudi danes je bilo v Zagrebu malo zanimanja za državne papirje in vojna škoda je zopet padla na 439—440. Bančni in industrijski papirji beležijo prav malo prometa.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Prastediona 880 den., Kred. zavod 155 den., Vevče 135 den., Ruše 205—280, Stavbna 56 den., Sešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 90.50—91.50, agrari 57.50—58.50, vojna odškodnina 439—440, marec 440, april 442, Hipo 65, Jugo 96.25, Prastediona 882—890, Ljublj. kreditna 135, Sečerana 510 den., Drava 520, Slavonija 14, Trbovlje 510, Vevče 140—150.

Belgrad. Narodna banka 6050, vojna odškodnina 438.75, 435.50, ult. marec 440, 435, april 442, 435, maj 453, Belgradska zadruga 5200, tob. srečke 95, 7% invest. posoj. 91.25, agrari 57.50.

Trst. Adria 206, Assicurazioni Generali 6485, Cosulich 202.50, Riunione adriatica A. B 2670, Tripcevich 236, Split cement 253, Trž. Lloyd 688, Dalmatija 123, Oceanica 96.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran 78.75, Hrv. esk. 5.70, Alpine 40.70, Leykam 10.30, Trbovlje 63.75, Kranjska industr. 40, Mundus 178, Slavonija 1.58.

BLAGO.

Ljubljana. Les: hrastovi plohi »žezanah« od 10—110 mm od 3 m naprej fko vag. meja 3 vag. po 1050, zaklj. 3 vag. Tendence neizpremenjena.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78-79 kg 2% baška 382.50—385, slav. 378.50—380, moka 0 g vag. bl., plač. po prejemu, fko Ljubljana 530—535, oves baški zdrav rešetan 300, koruza času primerne suha prompt kval. gar. 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj pop. suha 307.50—310, činkvantin 305—312.50; ajda zdrava rešetana suha 295; zaklj. 3 vag. Tendence neizpremenjena. **Novi Sad.** Pšenica bč. in srem. 335—340, gor. ban. 330—335; rž bč. 310—315; ječmen: bč. in ban. 295—305, mac. 240—245; oves: bč. ban. slav. 250—260; koruza: bč. 247.50—252.50, 3—4 255—260, april maj 257.50—262, bela 255—260, ban. 247.50—252.50, par. Vršac 250—255, marec—april 255—260, srem. 247—252.50, par. Indija 250—255, marec—april 255—260; moka: 0 g in 0 g 465—475, št. 2 445—455, št. 5 425—435, št. 6 370—380, št. 7 300—310, št. 8 220—230; otrobi: bč. 207.50—215, slav. 207.50—212.50. Tendence čvrsta. Promet: 10 vag. pšenice, 20 vag. koruze, 3 vag. moka, 2 vag. ječmena, 2 vag. otrobov.

Budimpešta (terminska borza). 9. marca. Tendence medla. Pšenica: marec 32.40, 32.44, zaklj. 32.38—32.40, maj 33.28—33.14, zaklj. 33.16—33.18, okt. 30.50, 30.60, zaklj. 30.50—30.54; rž: marec 31.70, 31.64, zaklj. 31.64—31.68, maj 31.74, 31.60, zaklj. 31.60—31.64, okt. 26.18, 26.08, zaklj. 26.08—26.10; koruza: maj 26.76, 26.72, zaklj. 26.72—26.74, junij 27.20, 27.30.

Gospod Modrijan na samofrcu

(Dalje.)

Medtem pa kralja levi so požrli? O ne! Usmiljenega srca pevec levom zapove, naj ga puste. S kitaro kralja v nos s primerno gesto potiplje v znak pomiloščenja. Nato gredo vsi v mesto.

Vozili dolgo nad puščavo so prostrano, nmrli tupatam popotno karavano. A končno ugledali gore so, mesto čedno. »Ej, kakšno je to mesto?« vpraša Jakec radovedno.

Hvaležen, da tako je šlo, vso družbo kralj objame, Obkleo vrne Modrijanu, seboj vse štiri vzame, prednjem postavi pladenj pišk pečenih. Na vse kriplje jedo, se nanašajo, da se jim komaj pas otiplje.

Potem ko noč na slami dobro so prespali, so drugo jutro se letalo iskati podali. Na slonu pevec, Jakec, Jurček, Modrijan, na noju Lipi-Lapi, nato pa levov trop neugnan.

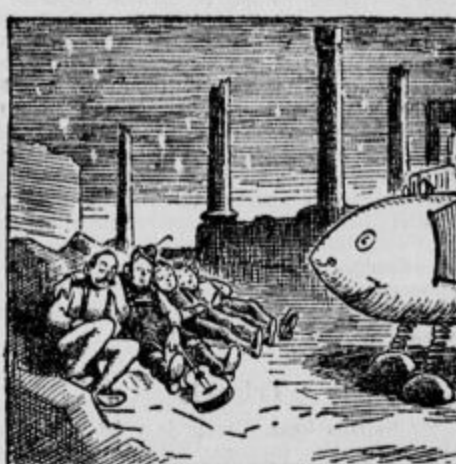
Opoldne so dobili srečno samofrc, nanj vzeli kralja, ki strahu ga lomil krč, So proti mestu stoinem se odpeljali, za njimi levi so začudeni zijali.

Ker zmanjkalo je bencina, odložili so v mestu kralja brz. bencina natočili, ki bilo ga samo še dve posodi, so roke si dali, na pot odšli nad Sredozemsko morje.

Ko čez so pluli, hiš, stebrov so podrtine zagledali pod sabo, same razvaline. »Do sem prišli Rimljani so,« razlaga Modrijan »to mesto gleda tisočpetsto let že beli dan!«

Ker mrak je že, se zmenijo, da tukaj prenoče. Spuste na tla se in letalo k zidu prislone. Nato v okrilju starega zidovja položijo kosti k počitku. Kmalu trdno vsi smrečijo.

Zbudi naslednje jutro jih Arabec, ki se sklanja nad nje, prijazno jih: »Salem Aleikum!« vse pozdravlja. »Prav isto tebi jaz želim!« mu Modrijan odzdravi. »De yeu speak English?« mu Arab vprašanje stavi.

»Seveda!« odgovarja Modrijan, ki šolan bil je. Takoj med njima zanimiv razgovor se razvil je. A ko Arabec poslovi od novega se brata, v kitaro atopi, ki natakne se mu ko copata.